

Sveriges största tidning om nykterhet, alkohol och andra droger

accent

Nº1 2021

En tidning från
IOGT-NTO

Amanda Reinsjö
poddar om vetenskap
och fake news

Påläst

Ny forskarrapport om covid-19 och alkohol • **Gofika** på stormköket • **Vårdkedja** utan läkemedel • **Varannan damernas** i nya distrikten • **Nattvandring** i Rosengård

PLUS

Så skriver du
en motion

Tack för ert stöd

Vit juls företagsgivare bidrog till att tusentals barn och unga fick skratta, leka och ha kul under jullovet. Er insats är ovärderlig. Tack!

BD WORKS
BEMANNING & REKRYTERING

ERIWA.

FF Profilreklam AB

Friends Agenda*

GodDryck

HEDTUVENS BIL
En trygg bilaffär

helseplan

LionSingers

norra skog

NRC Group

SIA GLASS

STREAMSTONE RELATIONS

STUDIO
MIWT

Topline
BE YOUR BRAND

UNIKUM
GLADA BLAD & BLOMMOR

IOGT·NTO·RÖRELSEN

Innehåll #1 2021

22

Tema: Drogfri vårdkedja.
Ralph Andersson bor
och arbetar på Dagöholm.

Foto: Kajsa Juslin

Foto: Rebecka Slatter

10 Amanda Reinsjö gör upp med pseudovetenskapen.

”När vi kommer ut på gatan blir det ofta lugnt.”

Rahma Ali, sidan 40.

Foto: Jonas Ljungdahl

20 Emma Axelsson, UNF:aren som är ny distriktsordförande i IOGT-NTO.

Ledare

4 **Kalla en spade** för en spade.

Politik

6 **Alkoholcatering** Krögaren Hasse Almqvist är kritisk till att restauranger tillåts leverera alkohol till privata hem.

8 **Förebyggare** ANDT-coacher gjorde Västerås till Årets förebyggande kommun.

Forskning

16 **Årets forskarrapport** Därför ökar alkohol risken för covid-19.

18 **Kompistryck** Efter fem år i Sverige dricker invandrade ungdomar mer som svenskar.

I rörelse

34 **Separata kongresser** för IOGT-NTO-rörelsen i juni.

35 **Medlemmen** Tobias Persson vill att synen på droger diskuteras mer.

36 **Johnny Mostacero** kandiderar inte för omval till förbundsordförande.

Reportage

10 **Amanda Reinsjö** blev drogfri genom att låsa in sig hemma hos mamma.

20 **Varannan damernas** i IOGT-NTO:s nyvalda distriktsstyrelser.

22 **Tema: Drogfri vårdkedja** Accent besöker IOGT-NTO:s behandlingshem Dagöholm och det sociala företaget Alltjänst i Sörmland.

32 **I fokus** Så fixar du gofikat på stormköket.

40 **Nattens väktare** Följ med på nattvandring med IOGT-NTO Regnbåge i Rosengård.

46 **Globalt nätverk** för nyktra kvinnor.

Ordföranden

48 **Johnny Mostacero** om hur digitala plattformar kan fördjupa demokratin.

”Krogar räddas inte genom lagbrott.”

Eva Ekeröth, Kommentaren, sidan 9

Kalla en spade för en spade

Tänk att det fortfarande ska behöva sägas att alkohol är en drog. Med dagens kunskapsläge så borde det inte vara så. Men när det talas om droger så menar de alla flesta narkotika. Alkohol räknas av de alla flesta inte som en drog.

I höstas kom det en insändare från Norra Dals IOGT-NTO-krets (nr 4/2020), som uppmanade oss att "sluta fega" och att uppdatera texten på omslaget (ovanför logotypen) och lägga till ordet alkohol. Vi bad andra läsare att höra av sig med sin åsikt, och det visade sig att många höll med Norra Dals IOGT-NTO-krets – vi på Accent med. Så nu ändrar vi. Från "Sveriges största tidning om droger och nykterhet", till "Sveriges största tidning om nykterhet, alkohol och andra droger." Lite längre, men betydligt tydligare, och med nykterheten främst istället för sist. Tack för hjälpen!

Trots framgångar för alkoholfria drycker, den fortsatt nyktra trenden bland unga, och all forskning som talar sitt tydliga språk om alkoholens avigsidor, så sitter alkoholnormen fortfarande djupt i vår kultur. Ett färskt exempel är det av regeringen beslutade alkoholstoppet på krogen, en av ett antal åtgärder för att minska smittspridningen av covid-19

Ulrica väljer

För alla som bestämt sig för en vit månad under 2021. 58 procent av svenska folket enligt Sifo-un dersökningen Dryckeskollen.

I år är det 100 år sedan svenska kvinnor fick rösträtt. Det kan vi bland annat tacka den svenska nykterhetsrörelsen för.

Ulrica Ambjörn
chefredaktör

i samhället. Att många branscher drabbas hårt av restriktionerna vet vi. Och vissa betalar ett högt pris. Men de extra upprörda reaktionerna på att inte få dricka alkohol på krogen efter klockan 20, saknar ärligt talat proportioner. Och visar tydligt hur helig drogen alkohol fortfarande är i Sverige. Det finns helt klart uppgifter för IOGT-NTO och övriga nykterhetsrörelsen också i framtiden.

"När det talas om droger så menar de alla flesta narkotika. Alkohol räknas av de alla flesta inte som en drog."

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.
Pressläggning: 2 februari
Nästa nummer: 16 april

Ulrica Ambjörn
Chefredaktör och ansvarig utgivare
073-372 62 51
ulrica.ambjorn@iogt.se

Eva Ekeröth
Reporter
073-372 62 50
eva.ekeroth@iogt.se

Jens Wingren
Reporter
073-372 62 53
jens.wingren@iogt.se

Layout och produktion
Spektra

Omslag
Amanda Reinsjö
Foto: Rebecca Slatter

Bildbehandling
Fernando Medina/Spektra

Adress Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm
Mejl accent@iogt.se
Webbplats www.accentmagasin.se
IOGT-NTO:s förbundskansli
Tel: 08-672 60 00, Besöksadress:
Gammelgårdsvägen 38, Stora
Essingen, Stockholm, www.iogt.se
Annonsbokning accent@iogt.se
Tryck Stibo, Katrineholm.
Obeställt material Tidningen svarar
inte för insända, obeställda texter
och bilder, samt förbehåller sig
rätten att redigera insänt material.
Lagring Allt material i tidningen
Accent lagras och kan publiceras
elektroniskt. Icke anställda måste
meddela eventuellt förbehåll mot
sådan lagring och publicering.
I princip publiceras inget material
med sådant förbehåll.
ISSN 0345-0406.
Medlem i Sveriges Tidskrifter.

Adressändring
medlemsservice@iogt.se
08-672 60 38

Prenumeration
08-672 60 38
prenumeration@iogt.se
295 kr/år

SVERIGES
TIDSKRIFTER

Röster

"Planera för nystart"

Coronaepidemin har lamslagit vår föreningsverksamhet. Många upplever ensamheten och isoleringen som påfrestande. När vaccineringen kommer igång tror jag att vi får det lättare att samla fler till våra aktiviteter. Förbered planeringen för aktiviteter så att det bara är att trycka på "knappen". Planera för att snabbt komma igång med föreningsträffar, offentliga caféträffar, allsångskvällar, föreläsningar, landskaps- och fjällresor eller resor ut i det blå.

Det går redan nu att träffas och prata och planera, om man går ut på skogs promenader och runt en liten eld fikar och pratar om fram-

Foto: Nathalie C. Andersson

Lägereldsbålet tänds på Nykterhetsrörelsen scoutförbunds sammankomst på Ransberg.

tiden. Värva medlemmar kan alla göra via telefonen. Det är många som vill vara med och komma bort från ensam-

heten när epidemin är över. Se möjligheterna och inte svårigheterna.
Bengt Isaksson, Vetlanda

"Mer information om droger"

Jag tycker inte att IOGT är bra på att informera om andra droger än alkohol.

Det förvånar mig att det inte görs något fokuserat arbete på exempelvis en attraktiv app för unga, där de kan få information om droger och alkohol på

mobilen. Vi i IOGT Ånge ser behovet att möta unga och deras behov av adekvat lättillgänglig information om andra droger än alkohol, och om blandmissbruk. Kan detta också vara ett sätt att få ny unga medlemmar?
Kjell Svedman, IOGT Ånge

Foto: iStockphoto

"Lagstadga om alkoholfritt"

Krogar har sällan bra alkoholfria alternativ för den som inte bara vill ha vatten eller läsk. Jag önskar att det lagstadgas

att alkoholfria alternativ alltid ska presenteras först i dryckesmenyerna. Det gör det möjligt att fler väljer alkoholfritt eftersom de blir

mer medvetna om alternativen och inte slentrianmässigt väljer alkohol. Tack för att ni kämpar!
Mia

Skriv till oss!
accent@iogt.se eller
Box 12825, 112 97
Stockholm

Ur flödet

"Great people talk about ideas, average people talk about things, and small people talk about wine."

Författaren och kulturpersonligheten **Fran Lebowitz**, just nu aktuell i Netflix-dokumentären *Pretend It's a City*.

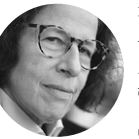

Foto: Christopher Macsurak

Mest läst 2020 på accentmagasin.se

- 1 Dödligt rykte att coronavirus kan hindras med alkohol
- 2 Jenny Strömstedt: Alkohol värdemätare på relationen
- 3 Alkohol försämrar immunförsvaret
- 4 Psykoser kopplade till cannabis har ökat markant
- 5 Systembolaget ska sälja billig öl trots kritiken
- 6 Tramadol – läkemedlet som blivit ungdomsdrog

"Är alkoholen så viktig att den går före försöken att hindra smittspridningen? Det visar vilken dragningskraft alkoholen har."

Per-Olof Svensson, chefredaktör för Blå bandet, i medlems-tidningen

Foto: Josefine Svensson

Krögare kritiserar alkoholcatering

Under pandemin har flera kommuner tillåtit hemleverans av alkohol tillsammans med mat. Många är kritiska och lagen kan möjligen komma att ändras.

TEXT Eva Ekeröth

Alkohollagen Piteå-krögaren Hasse Almqvist är kritisk mot att kommuner beviljar restauranger tillstånd för hemleverans av alkohol med hänvisning till att det ska hjälpa restaurangerna att överleva pandemin.

– Jag ser flera risker, en är att alkohol riskerar att bli lockvara i cateringutbudet, säger han.

Han anser att det blir omöjligt att upprätthålla kontrollen.

– Kontrollen kommer att förloras när du inte vet vem som dricker vad, eller hur mycket någon dricker. Andra konsekvenser blir att lockelsen att besöka vår restaurang fysiskt minskar i framtiden.

Växjö kommun var först, sedan har en rad kommuner följt efter, bland annat Malmö där IOGT-NTO:s vice ordförande Lucas Nilsson bor. Han anmälde kommunen, men är tydlig med att det inte är tjänstemännen som gjort fel.

”Att länsstyrelsen helt saknar verktyg är en lucka i lagstiftningen.”

Håkan Kjellsson, tidigare förbundsjurist IOGT-NTO

– Det här är opportunistiska politiker som vill underminera och urholka lagstiftningen, säger han.

När Växjö kommun i april gav tillstånd för hemleverans av alkohol resulterade det i protester från IOGT-NTO:s dåvarande distriktsordförande i Kronoberg, Eva-Britt Svensson, och länsstyrelsen riktade allvarlig kritik mot kommunen. Någon åtgärd har dock inte kritiken föranlett.

– Nej, restaurangerna fortsätter som förut. Vi väntar fortfarande på svar från kommunen och vi kan inte göra mer. Vi har inga sanktionsmöjligheter, säger Pia Rönn Johansson, Länsstyrelsen Kronoberg.

Landshövdingen Maria Arnholm har påtalat problemen för regeringen.

Redan för tio år sedan förutsåg IOGT-NTO:s dåvarande förbundsjurist Håkan Kjellsson att detta kunde hända. I ett särskilt yttrande i slutbetänkandet *En ny alkohollag*, SOU 2009:22 skriver han att det behövs mer verksamma instrument, och att staten måste ha rätt att överklaga kommuners beslut i tillståndsärenden.

– Det är en lucka i lagstiftningen att länsstyrelsen sitter helt utan verktyg. Trots att de har till uppgift att granska verksamheten har de ingen möjlighet att överklaga, säger han.

Mari Lilja White, ordförande i Kommunala alkohol- och tobakshandläggares förening, KAF-T, tycker att situationen är frustrerande.

– Alkoholhandläggarna lägger ner så mycket tid och möda på att fatta korrekta beslut och så blir vi, i vissa kommuner, överkörda av politikerna, säger hon.

Möjligen kan protesterna haft effekt. Till Svenska dagbladet säger statssekreteraren Tobias Lundin Gerdås att regeringen ”ser över möjligheterna och behoven att införa en ändring i alkohollagen som ger möjlighet för länsstyrelsen att överpröva om en kommun anses bryta mot alkohollagen”.

Fakta

► Hemleverans av alkohol bryter mot alkohollagen. Cateringföretag kan få tillstånd att servera alkohol i en privatbostad, men då måste någon ansvarig för serveringen finnas på plats så länge den pågår. Annars är det alkoholförsäljning, och det har Systembolaget monopol på.

► För kommunen väntar inget straff. Däremot kan enskilda tillståndshavare råka illa ut. De har personligt straffansvar. Även om kommunens politiker säger att det är okej så har polisen inga möjligheter att bortse från lagen. Att bryta mot lagen kan ge upp till två års fängelse, enligt Mari Lilja White, ordförande i Kommunala alkohol- och tobakshandläggares förening, KAF-T.

Droger och fylla på biblioteken

Arbetsmiljö Var femte biblioteksanställd känner sig otrygg på jobbet minst en gång i veckan. Det visar en undersökning som fackförbundet Visions medlemstidning gjort. Många anställda vittnar om sömnsvårigheter och ångest. Framförallt upplever många oro kopplat till drogförsäljning och påverkade besökare på biblioteken. Nära 60 procent säger att de haft berusade besökare de senaste åren, och 37 procent att de noterat att det förekommit öppen droghandel. Brottsförebyggande rådet, Brå, släppte nyligen en rapport som visar att alla folkbibliotek i Sverige utsatts för brott och ordningsstörningar de senaste tolv månaderna.

Emelie Svensson

Alkohol nu med i coronastrategin

Covid-19 Längre undvek såväl politiker som tjänstemän att ta med alkohol i Sveriges coronastrategi. Men den 20 november beslöt regeringen att alkohol inte skulle få serveras längre än till 22.00, och sedan julafton 20.00. IOGT-NTO:s ordförande Johnny Mostacero tycker att det är bra att regeringen tar ansvar, men tror att fler åtgärder kan behövas.

Ulrica Ambjörn

360

kronor kan vietnamesiska föräldrar få böta om de inte hindrar familjemedlemmar under 18 år att dricka alkohol. Även barnen kan få böta om de är över 16 år.

Foto: iStockphoto

FHM för passiv

Covid-19 Begränsa Systembolagets öppettider till 17 på vardagar, stäng fredag och lördag, stoppa tillfälligt Systembolagets hemleverans av alkohol, och inför permanent stopp för den utländska distanshandeln med alkohol. Höj alkoholskatten tillfälligt med 20 procent. Det föreslår IOGT-NTO, som tycker att Folkhälsomyndigheten, FHM, är för passiv i alkoholfrågan under pandemin. Både gällande information till allmänheten och i rekommendationer och åtgärder.

Ulrica Ambjörn

Legalisering

Cannabis Arizona, Montana, New Jersey och South Dakota kommer att legalisera cannabis. I Mississippi kommer medicinskt bruk av cannabis att tillåtas. Det betyder att 33 av 50 amerikanska delstater nu tillåter medicinskt bruk av cannabis och i 11 delstater blir rekreationellt bruk tillåtet.

Jens Wingren

Foto: iStockphoto

Skatt mot våld

Kvinnovåld Sydafrikas kommission för jämställdhet föreslår minimipriser på alkohol och höjda skatter på alkohol. Det sistnämnda med hänvisning till statistik som visar att en fördubbling av skatten leder till en 35-procentig minskning av alkoholrelaterade dödsfall.

Ulrica Ambjörn

Foto: Privat. Västerås stad

Västerås bäst på att förebygga

Västerås satsar sedan flera år på ANDT-coacher, med en utbildning som spritts till fler delar av landet.

Prevention Västerås har i flera år satsat på så kallade ANDT-coacher. Det är bland annat det som lett till att de utsågs till Årets förebyggande kommun 2020 av Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN.

Priset delas ut till en kommun som på ett framgångsrikt sätt tagit initiativ till, och inspirerat eller förvaltat, ett ANDT-förebyggande arbete på lokal nivå.

– Det är jättekul att vi fått det här priset. Igen! Vi har utvecklat vårt arbete rejält de senaste åren, och arbetet med ANDT-coacher har uppmärksammats på en mängd olika håll, säger Ammi Karlsson Pye, samordnare för det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel, ANDTS, i Västerås stad.

Utbildningen riktar sig till alla som jobbar med unga i kommunen, den pågår under två dagar och ger ökad kunskap för att sprida den senaste forskningen till personal, barn och ungdomar.

Genom arbetet får de skola, socialtjänst och föreningsliv att samarbeta, vilket Ammi Karlsson Pye anser har varit avgörande.

– Det hjälper när det inte bara är en grupp, utan flera olika instanser. Det är därför det här arbetet har blivit så bra, säger hon.

De vill att personalen ska känna sig trygga i de här frågorna.

– Vi mäter kunskapsnivån både före och efter utbildningen, och ser verkligen hur deltagarna utvecklas. Vi ger redskapen för att diskutera med unga, och vi vill att alla skolor ska sträva efter att ha minst två ANDT-coacher.

Konceptet har även spritts till övriga landet, vilket gjort att andra kommuner hör av sig till Ammi Karlsson Pye för att få information och manualer.

CAN delade i december även ut utmärkelsen Årets förebyggare, till riksförbundet Svenskar och invandrade mot narkotika, SIMON, samt ett diplom till det ideella initiativet Cykelvandringen.

Emelie Svensson

Foto: iStockphoto

L och KD vill stoppa svenskt cannabisbolag

Riksdagen Såväl Liberalerna, L, som Kristdemokraterna, KD, har tagit upp det kritiserade upplägget för den cannabisklinik som öppnade i Stockholm under sommaren i motioner under riksdagens allmänna motionstid.

Företaget Aureum, som Accent granskat, har som plan att så småningom odla egen cannabis, tillverka läkemedel och behandla patienter.

KD skriver att det strider mot etiska grundprinciper och att patientsäkerheten riskerar att hotas om man redan vid behandlingens början utgår ifrån att det är ett visst läkemedel som ska bota eller lindra en sjukdom. Liberalerna skriver att de vill skärpa lagstiftningen så att en och samma aktör inte tillåts ha ekonomiska intressen på flera ställen längs vårdkedjan.

Eva Ekeröth

📌 Lyssna på senaste avsnittet av Accentpodden: Cannabiskliniken.

100%

Så mycket ökade svenska 65–79-åringar sin intensivkonsumtion av alkohol mellan 2004 och 2017. Det visar en ny nordisk studie.

Källa: Neda Agahi, äldreforskare vid Karolinska Institutet och en av forskarna bakom studien.

FN om cannabis

Klassificering FN:s narkotikakommission har klassificerat cannabis som en mindre farlig drog. De som förespråkar en liberalare syn på cannabis applåderar. Men Pierre Andersson, policyrådgivare på IOGT-NTO, tycker att de övertolkar beslutet. ”WHO:s expertkommitté har sett att det finns viss evidens för medicinska användningsområden. Då är det en rimlig bedömning”, säger han.

Eva Ekeröth

Foto: Nathalie C. Andersson

KOMMENTAR

Eva Ekeröth
Reporter

Krogar räddas inte genom lagbrott

Först var det omsorg om bönderna och nu är det omsorg om krögare som används som intäkt av vissa politiker för att underminera alkoholpolitiken. Detta genom att förespråka gårdsförsäljning, eller utfärda olagliga serveringstillstånd. Krogbranschen är förvisso en av de branscher som drabbats hårdast under pandemin. Det har lokalpolitiker i flera kommu-

”Först omsorg om bönder och nu omsorg om krögare används som intäkt för att underminera alkoholpolitiken genom så kallad alkoholkatering.”

ner tagit som intäkt för att uppmuntra till lagbrott. Politikerna ger restauranger tillstånd att leverera alkohol tillsammans med mat hem till kunder – trots att det strider mot alkohollagen. Om inte någon serveringsansvarig från restaurangen följer med, och är kvar under tiden som alkoholen dricks upp, så är det alkoholförsäljning och inte servering. Och ingen har koll på vem som dricker vad eller hur mycket.

Länsstyrelsen protesterar, men har inga sanktionsmöjligheter. Trots att såväl IOGT-NTO:s förbundsjurist som Kommunala alkoholhandläggares förening påpekat detta redan innan lagens tillkomst.

Det finns en anledning till alkoholrestriktionerna. Redan efter ett par glas höjs tonläget i talet. Smittrisken ökar när vi talar högre, precis som när vi sjunger. Dessutom sviktar omdömet av alkohol, och den som har druckit har svårt att hålla avstånd. Allt detta är förödande under en pandemi. Ur smittsynpunkt är det därför bra med alkoholstopp klockan 20.00. Restaurangbranschen blöder, men den ska inte räddas genom lagbrott. Därför måste staten ges möjlighet att straffa kommuner som utfärdar serveringstillstånd i strid med lagen.

”Mycket i mitt liv hade inte hänt om jag tänkt efter”

Amanda Reinsjö blev drogfri genom att låsa in sig hemma hos mamma. Sedan utbildade hon sig till civilingenjör, startade en vetenskapspodd, och blev gymnasielärare i London.

TEXT Jens Wingren FOTO Rebecka Slatter

”Jag hade aldrig tagit mig ur missbruket utan familjens hjälp.”

Amanda Reinsjö valde en intressant tid för sin flytt till London. I mars 2020 dök en ledig tjänst på Svenska skolan upp. Bara några veckor efter att Amanda tackat ja till tjänsten började hela världen stänga ner på grund av coronapandemin.

– Restriktionerna här har varit tuffare än i Sverige. Men folk här verkar inte orka bry sig längre, säger Amanda Reinsjö, när vi möts framför datorskärmarna för en digital intervju.

Den **propa kavajen** kontrasterar mot tatueringarna och det färgade håret. Att hamna i ett nedstängt London under en pandemi var såklart aldrig hennes plan. Men å andra sidan är det sällan Amanda Reinsjö haft en tydlig plan att följa.

– Jag tror att mycket hänt i mitt liv som inte hade hänt ifall jag hade tänkt efter. Om man är en bekymrad själ så kan man inte börja tänka för mycket, då blir det inget gjort. Och hittills har det gått bra för mig.

Sedan hon var barn har hon vetat att hon skulle bli civilingenjör. Men vägen dit var inte planerad, och innan hon kom

▶ AMANDA REINSJÖ

Ålder: 34 år. **Gör:** Lärare i teknik, matematik och bild på Svenska skolan i London. **Familj:** Mamma, pappa, två systrar, en bror, fem syskonbarn och två svågrar. **Favoritpoddar:** Jag älskar såklart Flashback Forever. Annars lyssnar jag inte så mycket på poddar, men jag har alltid en ljudbok igång. **Övrigt:** Utsågs 2019 av tidningen Motdrag till en av 20 unga makthavare att hålla koll på.

dit genomlevde hon ett nästan tio år långt blandmissbruk.

Det började med alkohol när hon var i femtonårsåldern. Hon hade länge känt sig ensam och med alkoholens hjälp kunde hon stänga av orostankarna och kom hon in i nya gemenskaper.

– Min känsla var ”gu vad gött det är att inte vara nykter”.

Ångesten var en ständig följeslagare och läkarnas främsta lösning var medicin. Under gymnasiet upptäckte hon även cannabis och amfetamin.

– Jag var som mest inne i missbruket fram till 24-årsåldern. Jag tog starka receptbelagda mediciner, amfetamin och bensodiazepiner. Jag var inte så kräsen, säger Amanda Reinsjö.

När hon till slut drog i nödbromsen så var det med sin mammas hjälp. Hon sökte plats på ett behandlingsprogram, men fick veta att kön var lång och att det skulle dröja minst ett år innan hon kunde få behandling.

– Jag tänkte att då är jag ju död. Så jag packade mina grejer och läste in mig hemma hos mamma.

Familjen var hennes ankare och hennes mamma, som jobbade inom sjukvården, kunde se hennes psykiska ohälsa som vilken annan sjukdom som helst. Det har aldrig funnits någon skam över att må psykiskt dåligt för Amanda Reinsjö.

– Jag hade aldrig tagit mig ur missbruket utan det skyddsnetet.

När hon, efter att ha tagit sig igenom abstinensen, kände sig redo att tackla världen på nytt sökte hon till Chalmers i Göteborg. Nu skulle hon till slut bli civilingenjör. Studietunga ämnen som matte och teknik var inget som avskräckte. ▶

▶ I tonåren kände sig Amanda Reinsjö ofta ensam. När hon drack kunde hon stänga av orostankarna.

◀ "När man följer nyhetsutvecklingen kan man tänka att ångest kan också vara ett tecken på mental hälsa. Det här året måste ha varit det tyngsta i varenda missbrukares liv."

► En drivkraft bakom att starta podden Outlaw science var helt enkelt Amanda Reinsjös intresse för vetenskapliga artiklar.

Inte heller det faktum att Chalmers studentliv dominerades av en oerhört stark alkoholkultur såg hon som ett problem.

– Jag såg mig själv som världens nyttigaste människa som bara drack och rökte. Men jag drack ju ofantliga mängder, och det kom man undan med eftersom det alltid var fest.

Chalmers civilingenjörsprogram innehöll också möjligheten att få en lärarexamen, och det var den som så småningom förde Amanda Reinsjö till London. Men inte utan hinder på vägen: Efter en knäoperation blev hon förskriven morfin, och upprördes snart över att läkaren inte skrev ut tillräckligt mycket. Så hon såg till att få recept från två läkare till.

– Det är ju inget konstigt när man fått det på recept. Det tog mig två månader att själv förstå vad jag höll på med. Jag trodde på riktigt att det handlade om smärtlindring. Men när du tar två tramadol på kvällen tillsammans med ett glas vin så är det inte för att du har så ont i ett knä, säger hon.

Återigen fick mamma rycka ut och ta ifrån henne tabletterna.

– Det var ju supertråkigt att sluta med tabletterna. Men när jag väl slutade med dem visade det sig att jag kanske inte hade så ont i knät som jag trott.

Amanda Reinsjö fortsatte dricka alkohol fram till våren 2018. Då var hennes mentala hälsa pressad till gränsen, och hon tog sig igenom dagarna med alkohol och bensodiazepiner.

– Jag har en lång historia av psykisk ohälsa, och har alltid träffat läkare som skrivit ut olika preparat, mot ångest, eller

för sömnen, och så vidare. När jag mår bra så börjar jag alltid en ny vårdkontakt med att säga att jag inte ska ha några nya preparat. Men mår jag lite dåligt så kanske jag glömmer att säga det.

Hon säger att hon fortfarande kan sakna att dricka när hon är arg eller ledsen.

– Men aldrig när jag är på fest eller middag, eller ute med vänner. Då känner jag mig bara lättad över att inte dricka eftersom jag vet att jag inte riskerar att tappa kontrollen.

För några år sedan startade Amanda podden Outlaw science tillsammans med vännen Karin. I podden fördjupar de sig i olika typer av pseudovetenskap och försöker reda ut vad forskningen visar inom olika mer eller mindre kontroversiella områden.

– Mest mothugg fick vi efter avsnittet om sockerberoende. Då hörde folk av sig och berättade hur svårt det är att sluta med socker, och jämförde det med heroin. Och då har jag en del att säga om heroin och den abstinensen.

Att kritiskt kunna bedöma vetenskap och skaffa sig en bild av vad som faktiskt stämmer är inte på något sätt lätt, säger hon. Arbetet med podden har inneburit många timmars läsning av vetenskapliga artiklar och forskning inom vitt skilda ämnen.

– Jag är lättpåverkad av naturen och brukar börja researchen med att tycka att ”de här teorierna verkar helt rimliga”. Tills jag läst på.

Hennes favoritavsnitt hittills var när de i podden pratade om hur magneter kan användas i medicinska syften.

– Då läste jag massor om hur blod

binder järn. Det var artiklar som var långt över min förmåga, trots mina cirka 400 högskolepoäng. Jag fattade typ ingenting.

I vissa lägen får man helt enkelt lita på en auktoritet som kan antas ha bättre kunskap, konstaterar hon.

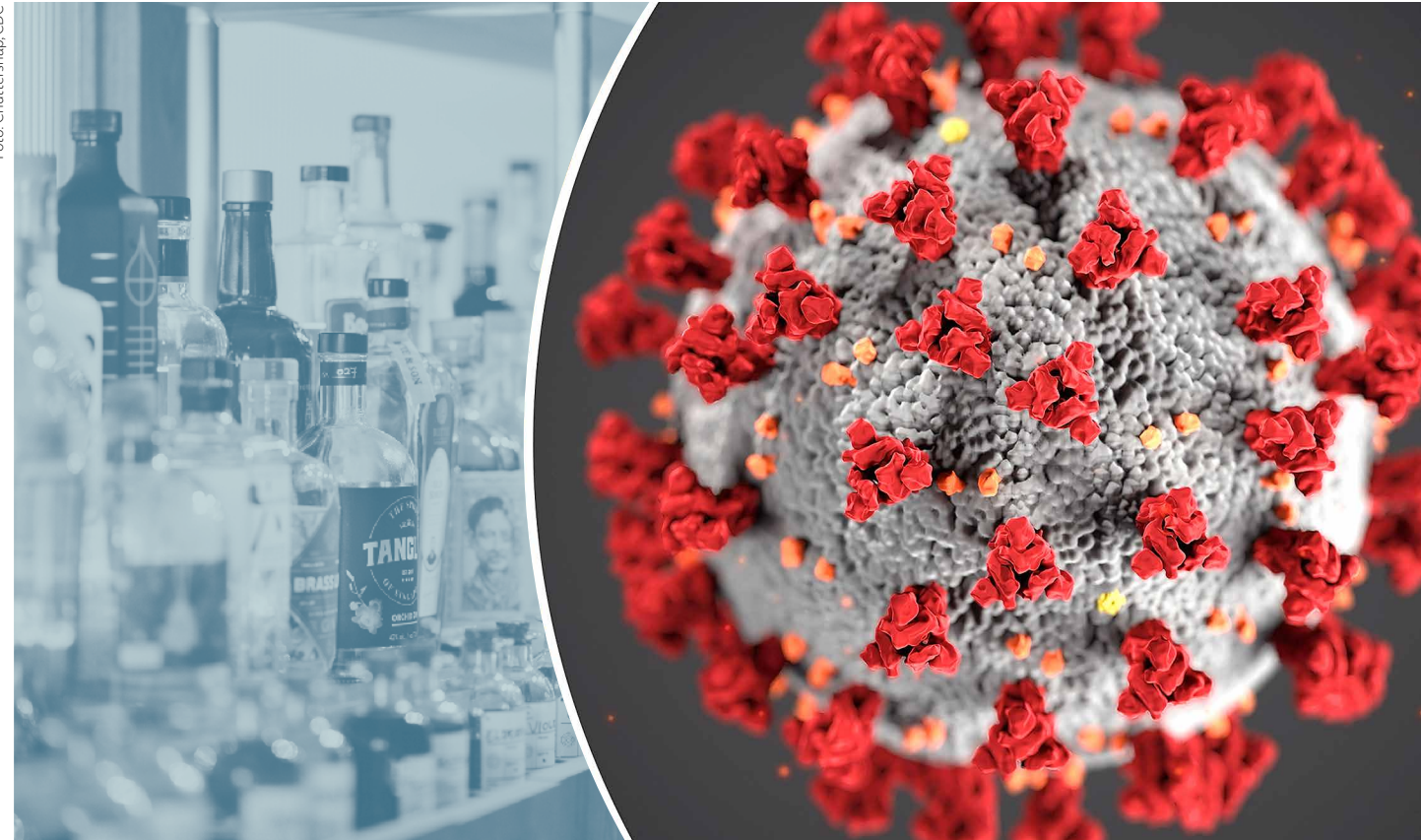
– Jag vet inget om corona, även de som vet allra mest vet inte tillräckligt. Men jag följer restriktionerna även om det ibland är svårt att förstå nyttan med dem. Mer än så kan vi egentligen inte göra. Nu hoppas jag bara på att folk snart ska få komma hit och hälsa på, och att jag ska kunna komma ut och faktiskt lära känna folk i London.

Amanda Reinsjö får fortfarande, trots hårdare restriktioner, gå till sitt jobb eftersom det anses vara samhällsbärande.

– Ångest kan ju också vara ett tecken på mental hälsa när man följer nyhetsutvecklingen. ☘

SÅ HÅLLER DU KOLL

- **Ta ett steg tillbaka** och fråga dig själv om någon tjänar på att du tror på det du läser. Pseudovetenskap försöker ofta sälja dig något, dyrt.
- **Skilj på fakta** och åsikter.
- **Observera hur kritik mottas** och besvaras. Den som sysslar med vetenskap är benägen att ta in motsägelserfulla data och justera sin teori därefter. Pseudovetenskapare brukar vanligtvis slå bort motsägande data, alternativt förneka dem, eller gå till personlig attack.
- **Leta upp artiklar** som är ”peer reviewed” (expertgranskade) i ämnet som du är intresserad av.

Alkohol ökar risken för covid-19

Årets forskarrapport visar hur alkoholkonsumtionen påverkats av covid-19 och tvärtom; hur covid-19 påverkas av alkoholkonsumtion.

TEXT Eva Ekeröth

Årets forskarrapport På IOGT-NTOs uppdrag har en internationell forskargrupp skrivit en rapport om vad som hittills är känt om alkohol och pandemin.

– Två krafter drar åt olika håll. Pandemin skapar oro, ångest och tristess, som kan få fler att dricka mer. Å andra sidan har många mindre pengar att röra sig med, säger Sven Andréasson, professor vid Karolinska institutet.

Han redovisar statistik från våren.

– Systembolaget ökade sin försäljning, medan restauranger minskade sin. Sammanlagt ökade den registrerade konsumtionen marginellt, men samtidigt minskade införseln kraftigt.

Totalt minskade alkoholkonsumtionen 7 procent under mars och april 2020.

Detsamma verkar gälla globalt, enligt en stor studie som genomfördes i 22 länder där sammanlagt mer än 40 000 personer ingick. I alla länder utom Stor-

”Restriktionerna kommer nog att upphöra när pandemin är över, medan liberaliseringarna blir kvar.”

Sven Andréasson, professor och alkoholforskare

britannien minskade konsumtionen.

Det finns flera anledningar att intressera sig för alkoholkonsumtionen under pandemin. En är att alkohol, särskilt hög konsumtion, kan öka risken att drabbas av infektionssjukdomar och få ett allvarligt förlopp.

– Dels minskar antalet vita blodkroppar, och immuncellernas funktion blir nedsatt, säger Frida Dangardt, docent i klinisk fysiologi vid Sahlgrenska universitetssjukhuset.

Även lungorna påverkas av långvarig alkoholkonsumtion.

– Man ska komma ihåg att 13,5 procent av alkoholdödligheten beror på infektioner.

En annan anledning till att alkoholkonsumtion är en riskfaktor är hur alkohol påverkar beteendet.

– Hämningarna minskar, talet blir mer högljutt, och man blir ofta mer närstående. Den personliga sfären minskar även efter ganska små mängder alkohol. Dessutom minskar ofta förmågan att sköta den personliga hygien och att använda munskydd rätt.

Trots att alkohol riskerar att förvärra situationen har lagar och regler snarast luckrats upp under pandemin.

– I många länder har lagstiftningen luckrats upp för tillverkare att sälja och leverera direkt till konsumenter. Nät-handeln har exploderat. Även i Sverige har kommuner beviljat tillstånd till restauranger att leverera alkohol hem till kunder tillsammans med mat, säger Sven Andréasson.

Några länder har dock stramat åt reglerna och många har gjort både och.

– De restriktioner som införts kommer antagligen att upphöra så snart pandemin är över, men de liberaliseringar vi sett kommer däremot sannolikt att bli kvar, säger Sven Andréasson.

Fakta

► **Alkoholen och coronapandemin** – om människor, samhälle och politik är den 8:e i serien Alkoholen och samhället och är skriven av forskarna Sven Andréasson, Sverige, Frida Dangardt, Sverige, Tanya Chikrizhs, Australien, Harold Holder, USA, Timothy Naimi, Kanada och Tim Stockwell, Kanada.

► **Bakom rapporten** står IOGT-NTO och en rad andra organisationer.

Frida Dangardt

Foto: Nicke Johansson

Sven Andréasson

Foto: Eva Ekeröth

Yrken med risk för alkoholproblem

Arbetsliv Nära var fjärde manlig lönearbetare i Stockholms län riskkonsumerar alkohol, liksom 17 procent av kvinnorna. Det visar Centrum för arbets- och miljömedicin, Region Stockholm, Arbetshälsorapport 2020. Hovmästare, servitörer och bartenders är den yrkesgrupp där riskkonsumtion är vanligast. Även marknadsförare och informanter, takmontörer, golvläggare och VVS-montörer ligger högt. Bland kockar och kallskänkor hör 40 procent av kvinnorna till gruppen riskkonsumenter.

Viktor Eriksson

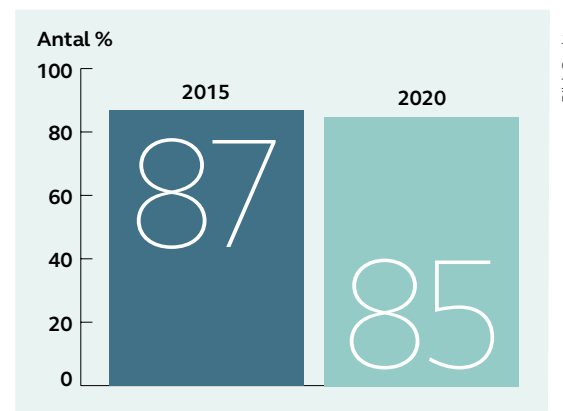

Bild: Spektra

Färre svenskar dricker

Nykterhet En ny studie från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, visar att alkoholkonsumenterna i befolkningen minskat de senaste fem åren, från 87 till 85 procent. Främst är det kvinnor som står för minskningen.

Eva Ekeröth

”Polisiärt är det fantastiskt bra. Vår upplysningsprocent och redovisade ärenden är bättre än tidigare.”

Christer Fuxborg, polisregion Väst, Göteborg, om att alkoholstoppet efter 20.00 lett till färre rån och våldsbrott.

Invandrade tar efter alkoholvanor

Efter fem år dricker invandrade ungdomar mer som svenskar. Kompistryck är förklaringen.

Ungas drickande Svenska ungdomar dricker allt mindre alkohol. En förklaring som ibland lagts fram är att en allt större andel av ungdomarna kommer från länder med en annan alkoholkultur. Men det tror inte Björn Johnson, professor i socialt arbete på Malmö universitet, har någon större betydelse.

– I så fall bara på marginalen, vår studie visar tvärtom att invandrade ungdomar tar efter svenskar och dricker mer ju längre de varit i Sverige.

Är du förvånad?
– Nej, jag blev inte så jätteförvånad. Det finns en del tidigare studier som visar att det finns en ackulturationsprocess; att man efter hand anpassar sig allt mer efter omgivningen.

I studien ingår unga som varit i Sverige 0–2 år, 2–5 år, respektive mer än fem år. Efter fem år i Sverige har mer än en fjärdedel börjat dricka alkohol.

Foto: Malmö Universitet

Björn Johnson Förändringen beror inte på föräldrarna enligt Björn Johnson.

– Vi frågade också om föräldrarnas attityder, och de skiljer sig inte åt vare sig de varit här ett, två eller fem år.

Istället verkar det vara kamraterna som påverkar.

– De skaffar sig andra vänner. Ju längre de varit här desto mer umgås de med svenskar och påverkas av dem.

Det första året går nyanlända ofta i egna klasser och påverkas inte så mycket, men från andra året går de flesta i vanlig klass.

Eva Ekeröth

Foto: iStockphoto

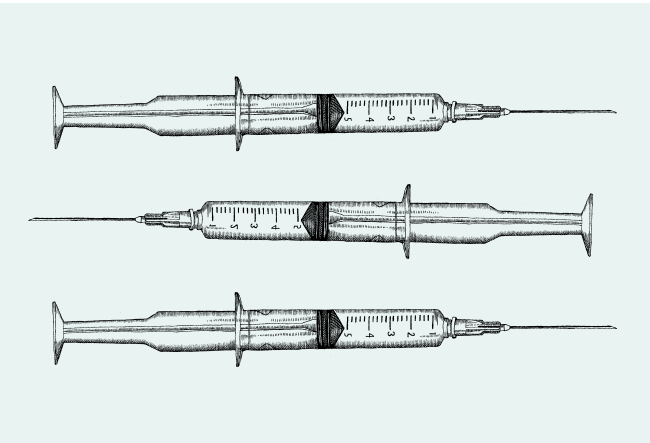

Bild: iStockphotos, Spektra

1 av 3 tror att droger skyddar

Sprututbyte En ny studie bland deltagarna i sprututbytesprogrammet i Stockholm visar att förekomsten av covid-19 inte alls var högre i gruppen, tvärtom.

– I juni låg helt friska blodgivare dubbelt så högt som de vi testade, säger Martin Kåberg, överläkare och medicinskt ansvarig för programmet. Kunskapen om viruset och hur det smittar var också god.

Majoriteten, 93 procent, visste att det var en droppsmitta, 65 procent kände till riskfaktorer.

Som skyddande faktorer rapporterade 88 procent ökade hygienrutiner, 75 procent social distansering och 51 procent munskydd.

– Men intressant var att 31 procent uppgav att droger har en skyddande effekt. Främst var det amfetamin de trodde skyddade mot viruset, säger Martin Kåberg.

Eva Ekeröth

”Vill man främja jämlik hälsa bör alkohollagen skärpas, och inte luckras upp av sådant som gårdsförsäljning.”

Foto: Drogfokus

Per Molander, ordförande i jämlikhetskommissionen, under inledningen av den nationella konferensen Drogfokus.

Färre dör av alkohol

Minimipriser Alkoholdödligheten i Skottland har varit bland de högsta i världen. Därför beslöt skotska regeringen att införa minimipriser på alkohol i maj 2018. Det verkar ha gett resultat. Ny statistik visar att dödsfallen orsakade av alkohol minskade med 10 procent 2019. Det rapporterar BBC.

Eva Ekeröth

Det är äntligen dags att samlas för kongress för att fatta viktiga beslut, samlas kring ideologiska samtal och ge plats för nya möten och dela spännande idéer om vår verksamhet. Det är tillsammans som vi utvecklar IOGT-NTO – delta du också!

IOGT-NTO:s förbundsstyrelse kallar i enlighet med § 2:2 i IOGT-NTO:s stadgar till ordinarie kongress. Kongressen kommer i huvudsak ske 28 juni till 4 juli 2021, men förberedelser och beredning kan ske även före denna vecka. Mer information, förhandlingsschema och löpande uppdateringar kommer löpande att publiceras på www.iogt.se.

Varje medlem, förening och distrikt kan lämna in motioner till kongressen. Dessa ska vara inlämnade senast den 21 april 2021 och skickas till motion@iogt.se eller IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm.

Läs mer om mötesrättigheter m.m. i § 2:1-6 i IOGT-NTO:s stadgar.

Digital kongress gör det lätt att delta

Kongressen kommer att genomföras digitalt, vilket innebär att du kan delta i kongressen, som ombud eller deltagare på annat sätt, oavsett vart du befinner dig. Du behöver bara ha tillgång till dator eller läsplatta med god uppkoppling.

Alla medlemmar kan delta i kongressen och lyssna på föredragningar, delta i skriftliga debatter och lägga förslag samt ta del av beslut och omröstningar. Tänk på att du också har möjlighet att delta i debatten, även om du inte deltar som ombud.

Ombuden röstar

Kongressen fattar beslut med hjälp av 100 ombud. Ombuden utses av distrikten genom särskilda valmöten som alla distrikt genomför under våren.

Om du väljs som ombud ska du ha möjlighet att delta i utbildningar i de digitala plattformarna och verktygen som kommer användas, ombudsskola samt beredande diskussioner inför densamma.

Är du intresserad av att ställa upp som ombud? Ta kontakt med ditt distrikt och anmäl ditt intresse!

Frågor om valmöten, antal ombud, anmälningsförfarande och andra kongressförberedelser, kontakta kongress2021@iogt.se

Emma Axelsson,
nyvald distrikts-
ordförande i IOGT-
NTO Sydost.

Varannan damernas

Samtliga nya IOGT-NTO-distrikt är nu på plats när 23 blivit 8.
Resultatet: åtta jämställda distrikt och fyra ordförande är kvinnor.

TEXT Eva Ekeröth FOTO Jonas Ljungdahl

I mitten av oktober blev det sista distriktet, IOGT-NTO Gävle-Dala, klart med valet av distriktsstyrelse. Accents genomgång av de åtta styrelsernas sammansättning visar att det nu råder nästan total jämställdhet.

Kongressen 2007 beslutade att 90 procent av styrelserna i IOGT-NTO, på alla nivåer i organisationen, skulle ha en jämn könsfördelning 2010. Tio år senare är målet nu alltså uppnått för distriktens del.

Någon definition av hur sammansättningen ska vara för att räknas som jämn saknas i handlingsplanen. Accent har därför (liksom vid tidigare genomgångar) valt att räkna könsfördelningen som jämn då varken män eller kvinnor utgör mer än 60 procent av ledamöterna. Fyra av de åtta nya styrelserna har en övervikt av kvinnor och fyra en övervikt av män. Hälften har en kvinna som ordförande och hälften en man.

Ny ordförande i IOGT-NTO Sydost är Emma Axelsson, yngst i kretsen av distriktordföranden med sina 23 år, och medlem i UNF (Vilket är helt i sin ordning enligt stadgarnas §3:10, som säger att "varje löftesbunden medlem i IOGT-NTO-rörelsen kan väljas till förtroendeuppdrag i distriktet").

– De känns utmanande men roligt. Jag har gjort det mesta i UNF så det känns bra att ta nästa steg, säger hon.

Roligast tycker hon det ska bli att få se distriktet växa.

– Att växa och utvecklas och hitta sätt

att organisera oss på så att vi kan utnyttja den kompetens som finns, och att vi nu är fler som kan verksamheten.

Emma Axelsson säger att det är väldigt annorlunda jämfört med UNF.

– Där var vi ungefär jämgamla och var tvungna att lära oss allt tillsammans. Här finns det så mycket erfarenhet så man slipper lära sig allt från början.

Petra Grönhaug, ny ordförande för distrikt IOGT-NTO Väst, säger att många tvekade inför jobbet med det nya stora distriktet, en sammanslagning av Skaraborg, Älvsborg, samt Göteborg och Bohuslän.

Men du tvekade inte?

– Inte för att sitta i distriktsstyrelsen, men ordförande kanske jag inte hade tänkt mig direkt, säger hon.

Som ung satt Petra Grönhaug i Ung-

Foto: Privat

”Enklare att göra nischade aktiviteter.”

Petra Grönhaug

KÖNSFÖRDELNING I DISTRIKTENS STYRELSE

- **Norr:** 2 män, 3 kvinnor. Kvinnlig DO.
- **Mitt:** 4 män, 3 kvinnor. Manlig DO.
- **Gävle-Dala:** 4 män, 3 kvinnor. Kvinnlig DO.
- **Svea:** 5 män, 4 kvinnor. Kvinnlig DO.
- **Öst:** 3 män, 4 kvinnor. Manlig DO.
- **Sydost:** 4 män, 5 kvinnor. Kvinnlig DO.
- **Väst:** 4 män, 2 kvinnor. Kvinnlig DO.
- **Syd:** 3 män, 4 kvinnor. Manlig DP.

DO=distriktsordförande.

domens nykterhetsförbunds, UNF, distriktsstyrelse i Skaraborg. Och för tjugo år sedan i IOGT-NTO:s distriktsstyrelse i Älvsborg.

– Nu när barnen är stora tyckte jag att det kunde vara dags igen.

Det hon ser mest fram emot är att få ihop distriktet.

– Jag vill att vi ska agera som ett distrikt och att vi ska få fram verksamhet som passar även yngre medlemmar. Det är nödvändigt för att vi ska överleva som organisation. Jag tror att det kan bli enklare att göra mer nischade aktiviteter när upptagningsområdet är större.

Fotnot: När Accent senast granskade jämställdheten på styrelsenivå 2017 var 39 procent av IOGT-NTO:s 23 distriktsstyrelser jämställda enligt de kriterier som beskrivs i början av artikeln.

INNEHÅLL: 24 Drogfritt Dagöholm
28 Arbete för livet 30 "Det finns många vägar"

Vårdkedja utan läkemedel

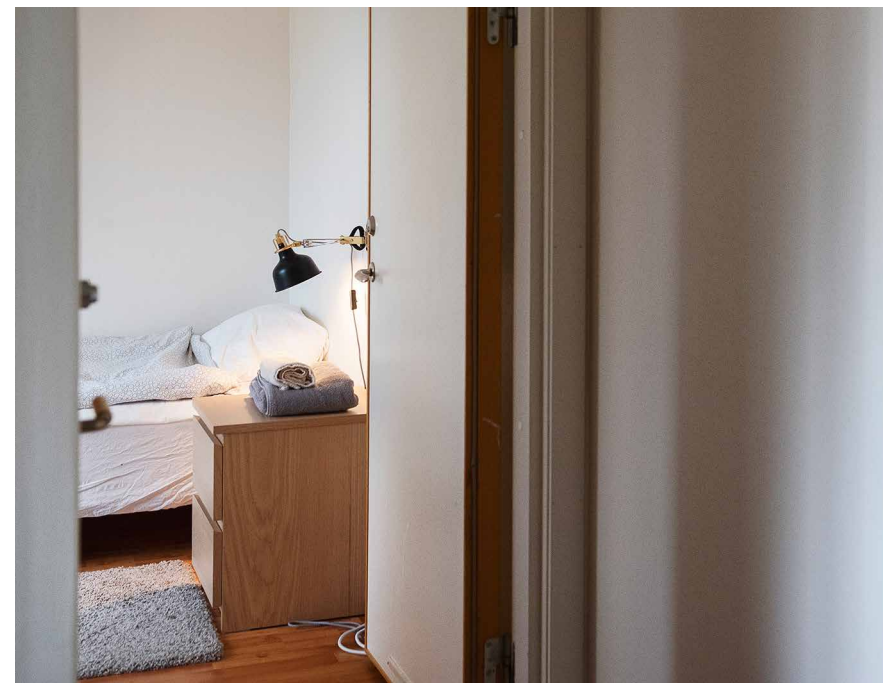
IOGT-NTO erbjuder en hel vårdkedja utan läkemedel – från avgiftning till utslussning. Accent har besökt Dagöholm och Alltjänst, och intervjuat forskaren som undersökt vad som är viktigast för att lyckas.

TEXT Eva Ekeröth FOTO Kajsa Justin

◀ Ralph Andersson har fått arbete som målare på Dagöholm.

► Rummen på avgiftningen är avskalade, både för att ge lugn och för att vara lättstädade.

Drogfritt Dagöholm

”Jag har fått tillbaka livet, även om det fortfarande kan vara tufft.” Det säger Ralph Andersson, som efter 30 år av drogberoende kom till IOGT-NTO:s behandlingshem Dagöholm.

TEXT Eva Ekeröth FOTO Kajsa Juslin

IOGT-NTO:s kongress beslöt 2013 att Dagöholm skulle sluta ta emot klienter som medicineras med opioider för att hålla sitt beroende under kontroll, så kallad läkemedelsassisterad behandling, LARO. Istället skulle Dagöholm bli ett drogfritt behandlingshem och erbjuda en hel vårdkedja, från avgiftning till utslussning i samhället. Avgiftningen har nu funnits i ungefär två och ett halvt år.

– Det är stora fördelar med att ha avgiftning på plats. Tidigare fick vi ju skicka hem klienter som kom hit

påverkade, trots att de kanske var väldigt motiverade, säger Thomas Barrögård Fahlquist, verksamhetschef.

Han anser att man måste ta vara på motivationen.

– Får man inte plats för behandling med detsamma försvinner motivationen. Måste man vänta på att få komma hit tills man är avgiftad så kanske man inte kommer alls, säger han.

Även för dem som återfaller är det bra.

– Återfall är ju mer regel än undantag i den här sjukdomen. Nu kan de ringa och be att vi ska komma och hämta dem om de tagit ett återfall. Återfall kan annars vara förödande eftersom de är så fyllda av skam.

Avgiftningarna är ofta korta, från tre till tio dagar. Eller så handlar det om fyra–sex veckors nedtrappning. Allt beroende på drog.

På avgiftningen är rummen enkla och avskalade.

– Det ska vara lugnt och lättstädat och inte så mycket intryck. Och så ska det finnas tillgång till personal hela tiden. Många uppskattar att komma hit. Regionernas avgiftningar är ofta inhysta i psykiatriska kliniker. Där är det vanligen en blandning av psykiskt sjuka och personer som är beroende.

Under coronapandemin har många

regioner stängt sina avgiftningar för att sjukvårdsresurserna behövts på annat håll.

– Så vi har haft några klienter här som vi annars inte skulle ha fått hit.

Sedan Dagöholm slutade ta emot LARO-patienter har ekonomin försämrats.

– Vi har väl gjort ett ekonomiskt tapp på 20–25 procent.

Enligt Thomas Barrögård Fahlquist tar allt färre behandlingshem emot LARO-patienter.

– De har ofta ett svårare beroende och deras motivation är i allmänhet sämre. Det blir mer oroligt runt dem. De för ofta med sig även andra droger, vilket kan vara svårt för de andra klienterna att stå emot. Det är lättare att bedriva kvalificerad behandling utan LARO-patienter.

– Det är ett tryggare behandlingsklimat för klienterna här nu. Suget triggas gärna igång när några får medicin.

Helt okomplicerat tycker han dock inte att det är.

– Om man ser det ur ett större humanistiskt perspektiv så exkluderar vi ju en stor målgrupp som behöver hjälp.

Också Dagöholms klienter har ett gravt beroende.

– I genomsnitt är de här tre månader, men egentligen krävs flera års insatser. ►

”Får man inte plats för behandling med detsamma försvinner motivationen.”

Thomas Barrögård Fahlquist

För några är det ett livslångt arbete. Även den som får kämpa hela livet kan få en god livskvalitet menar Thomas Barrögård Fahlquist.

– Man kan bygga ett väldigt bra liv, men en gnutta förmåga att känna tillit måste man ha kvar, för man behöver hjälp av andra. De egna resurserna är viktiga, men det måste också finnas en förmåga hos den som ska jobba med klienten.

Hur går det för era klienter när de åker härifrån?

– Vi har egentligen ingen aning om vad vi har bidragit till. Om det går bra för

en klient så kan det bero på att tillit och förtroende har byggts upp i en tidigare behandling. Eller så har vi bidragit till att bygga en bas av förtroende som klienten har nytta av längre fram.

På Dagöholm arbetar man relationsorienterat med KBT-program, både i grupp-terapi och enskild psykoterapi, mindfulness och NADA (en öron-akupunktur för att lindra abstinens och bli lugn och avslappnad).

– Det har visat sig fungera bra på klienter med ADHD. Vi har även börjat utveckla ett minnesträningsprogram. De som är här har också sysselsättning i trädgården, verkstaden eller inne i köket.

Som ett led i att erbjuda en hel vårdkedja samarbetar Dagöholm med Alltjänst i Sörmland AB, ett socialt företag som drivs av IOGT-NTO. En av dem som fått anställning där är Ralph Andersson, som var den första klienten någonsin på Dagöholms avgiftning. Han dyker upp iförd bakåtvänd keps och målarkläder. I handen har han en hink med färg.

– Jag var först på ett behandlingshem i Bollnäs som jobbade med tolvstegsprogrammet, men det passade inte mig. Det är här jag har fått chansen, säger han.

Ralph Andersson kommer från Kungsör. Kommunen betalade hans vistelse på Dagöholm, först en månad på avgiftning och sedan tre månader i behandling.

– Jag har hållit på med droger i trettio

år, främst med morfin, men även andra opioider. Det var en tuff avgiftning. Jag mådde så dåligt och hade egentligen velat ha en längre avgiftning, säger han.

– Ja, svetten rann, du var grön i ansiktet och svart i blicken. Det var en av de värsta abstinenser jag sett, fyller Thomas Barrögård Fahlquist i.

Ralph Andersson är ganska lång, kanske 185 centimeter, men när han kom till Dagöholm vägde han bara 60 kilo.

– Jag har fått tillbaka livet, även om det fortfarande kan var tufft.

Han är utbildad målare och ville gärna måla, vilket inte ingår i de vanliga sysselsättningarna på Dagöholm.

– Du ville att jag skulle hjälpa till i köket, men det ville inte jag, säger han vänd till Thomas Barrögård Fahlquist.

Istället fick han börja måla där det behövdes på Dagöholm.

– I början var det färg överallt, både på dig och på andra ställen där det inte skulle vara, men nu går det bra. Du har gjort jättefint här, säger Thomas Barrögård Fahlquist.

Eftersom det alltid behövs målas någonstans på en stor gård med många träbyggnader, fick Ralph Andersson anställning på Dagöholm som målare via Alltjänst.

– Han är anställd på Alltjänst och vi köper hans tjänster av dem. Det är en speciallösning för att vi behöver någon som målar. Vi kan ju inte anställa alla våra klienter, säger Thomas Barrögård Fahlquist och tillägger att Dagöholm fått ett långt tackbrev av Kungsörs kommun.

Ralph Andersson bor på Dagöholm och betalar mat och hyra själv.

– Nu har jag varit anställd i två år och fått ordning på min ekonomi. Snart är jag skuldfri. Kronofogden är bortkopplad. Jag har inte ens något att göra med socialtjänsten eller försäkringskassan

längre. Jag är fri! Det är er förtjänst, säger han till Thomas Barrögård Fahlquist.

Ralph Anderssons beroende började med att han fick huvudvärk, kanske på grund av färgerna han jobbade med, och fick starka tabletter.

– De nya färgerna är mycket bättre och huvudvärken också. Jag tar en alvedon emellanåt, men annars tar jag aldrig någon medicin.

LARO-behandling har aldrig lockat Ralph Andersson.

– Metadon är inget för mig. Jag ville ju bli fri. Om andra här hade fått metadon skulle jag nog ha blivit sugen i början, men inte nu. Jag håller mig undan. ☺

Ken Nord har jobbat på Alltjänst sedan starten våren 2018.

Arbete för livet

IOGT-NTO Alltjänst i Södermanland är främst inriktade på trädgårdsskötsel och andra utomhusjobb. Här arbetar klienter från Dagöholm som en del av utslussningen.

TEXT Eva Ekeroth FOTO Kajsa Juslin

Runt den lilla lekparken bland villorna är det full aktivitet. Buskar beskärs, ogräs rensas och löv krattas.
– Ni skulle ha sett hur det såg ut här för ett par timmar sedan. Då såg man inte gräset för alla löv. Nu har vi mulchat så det är jättefint, säger Christer Håkansson, verksamhetsansvarig på Alltjänst.

Vad hade ni gjort sa du?

– Mulching betyder att man klipper löven. Då ger man tillbaka biomassa till jorden istället för att köra bort löven. Det är bra för gräsmattan och ser fint ut. Men det kräver att det är över sex plusgrader, vilket det inte alltid är så här års.

Christer Håkansson

Christer Håkansson är utbildad trädgårdsmästare, nykter sedan 1997 och medlem i IOGT-NTO Torshälla.

– De hade länge funderat på att starta ett socialt företag, så jag fick frågan om jag kunde tänka mig att starta Alltjänst.

Vi gör allt. Vi profilerar oss på trädgårdar, men vi gör också måleri, snickeri, vindsröjningar och anläggning. Och vi samarbetar med andra hantverkare.

Han ber några av de anställda att ta bort reflexerna på ett par odlingslådor.

– De har stått som väghinder på ett annat ställe tidigare. Nu ser det bara fult ut med reflexer. Kanske klär vi in dem med juteväv till jul, säger han.

Samfälligheten som äger lekparken har varit kunder sedan Alltjänst startade i mars 2018. Ken Nord är arbetsledare och har varit hos Alltjänst lika länge.

– Jag saknade uppföljning tidigare. En månad på ett behandlingshem och sedan släpptes folk vind för våg. Här får man hjälp hela vägen till ett normalt liv.

Han låter stolt när han berättar att många villaägare kommer tillbaka som kunder år efter år.

– Det här är ett väldigt tacksamt jobb och givande för ens ego. Det är också ett värde i att vi alla har ett beroende bakom oss, säger Ken Nord.

Förutom Christer Håkansson och Ken Nord har företaget ytterligare två

”Jag saknade uppföljning tidigare. Här får man hjälp hela vägen till ett normalt liv.”

Ken Nord

anställda, Ralph Andersson, som målar på Dagöholm, och Peter Schönfeldt. De övriga praktiserar eller är provanställda.
– Jobbet är fritt och varierande. Det är skönt att få jobba utomhus, säger Peter Schönfeldt.

John Sundmark är yngst i gruppen, 36 år. Han jobbar hårt med buskarna.

– Trädgårdsarbete är väl inget jag brinner för, men jag får röra på mig och vara ute i friska luften. Det gillar jag.

Han började med bensodiazepiner som 19-åring och fortsatte med alkohol.

– Jag lyckades sluta och var stolt nykterist i flera år, men sedan trillade jag dit igen. Jag började sova dåligt efter att en kärleksrelation tog slut. Allt jag ville var att få sova.

Efter sju års drickande kom han till Dagöholm.

– Jag försökte sluta själv, men det gick inte så jag skrev in mig hos socialtjänsten. De tipsade mig om Dagöholm. Jag var folkskygg och så muskelsvag att jag måste använda rullator för att kunna gå när jag kom till avgiftningen, säger John Sundmark, som nu ger ett intryck av att vara vältränad.

Han bor på Dagöholm och delar lägenhet med målaren Ralph Andersson.

– Det är en väldigt trygg miljö, bra folk och bra personal. Jag uppskattar att jag fått tid på mig och fått träna på många saker, som att äta tillsammans med andra, säger John Sundmark när han sätter sig i bilen och beger sig hemåt. ☺

Peter Schönfeldt och John Sundmark klipper buskar runt lekparken.

”Det finns många vägar”

Det är möjligt även för den som hållit på väldigt länge med heroin att sluta utan hjälp av läkemedel. Det säger forskaren Christina Nehlin Gordh.

TEXT Eva Ekeröth FOTO Mikael Wallerstedt

Christina Nehlin Gordh är docent vid institutionen för neurovetenskap, Uppsala universitet. I en studie har hon intervjuat elva personer, fem kvinnor och sex män som slutat med droger utan hjälp av läkemedel, om vilka faktorer som varit viktigast för att de skulle lyckas.

– Av intervjuerna fick jag veta att det inte finns en enda väg, utan många. Men att se att andra hade lyckats och att någon trodde på dem var viktigast. Relationen till behandlare var därför också väldigt viktig. När någon tror på dig kan du börja tro på dig själv, säger hon.

Deltagarna i studien hade använt heroin dagligen under lång tid; som längst 21 år och som kortast 2 år. Samtliga hade dock använt även andra droger emellanåt. De flesta hade varit drogfria i 20 år eller längre.

Christina Nehlin Gordh säger att hon blev ödmjuk av att höra alla berättelser.

– Några hade blivit religiösa, andra hade blivit hjälpta av tolvstegsprogram. De tyckte att de hade det bättre än LARO-patienter som de ansåg levde kvar i samma liv som tidigare, men med gratis

► CHRISTINA NEHLIN GORDH

Christina Nehlin Gordh är docent vid institutionen för neurovetenskap, Uppsala universitet. Hennes forskning handlar om att utveckla vården och de förebyggande insatserna för att förhindra komplicerade beroendetilstånd.

tillgång till droger.

Något som haft betydelse för de intervjuade har varit att få sätta ord på känslor.

– De flesta behöver träna sig på att sätta ord på och prata om känslor. Heroinet har ju varit ett sätt att döva och ta bort alla känslor. Det var spännande att se att det var så viktigt för dem.

Anledningen till att de intervjuade inte ville ha läkemedelsassisterad behandling var flera.

– Många hade haft sådan behandling, men efter ett tag känt det som en boja som de ville göra sig fria ifrån.

Hon tycker inte att man ska låsa sig för att behandlingen ska vara livslång från början.

– En del behöver det säkert hela livet, men inte alla. Generellt tror jag att det vore bra att locka in fler i LARO-behand-

ling, sedan behöver kanske inte alla stanna där. Det gäller att ha en lyhördhet för om, när och hur en nedtrappning ska ske.

Hon tycker att det är tråkigt att det har blivit ideologiska strider mellan dem som tycker att man ska använda LARO och inte.

–Det blir lätt ett ställningskrig. LARO är en livräddande behandling, men å andra sidan lever många ganska halvhjärtade liv. Många unga kommer till behandling och vill ha LARO, men bara en tid, medan de vilar upp sig.

De viktiga lärdomar hon dragit av intervjuerna är att man alltid ska få en chans till. Det finns inga hopplösa fall.

– Istället ska man vara stödjande och tro på folk. Alla behöver bli sedda, trodda på och uppmuntrade.

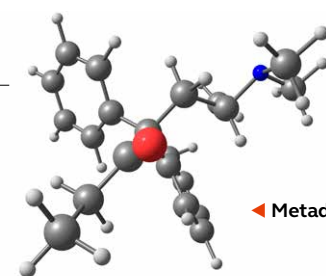
I hennes studie berättade en kille hur han tappat bort sin sked som han använde för att tillreda heroin.

– Han gick till en secondhandbutik och stal en likadan. En kvinna som jobbade i butiken såg honom, men sa bara: ”Jag ska be för dig.” ”Jävla kärring” tänkte han då, men tre månader senare i häktet fick han en känsla av att han måste be till Gud. Det blev hans vändpunkt.

Socialstyrelsens riktlinjer

► Enligt Socialstyrelsens riktlinjer är första prioritet att erbjuda personer med beroende av illegala opioider läkemedelsassisterad behandling, LARO, med kombinationen buprenorfin-naloxon. I andra hand behandling med metadon. Är personen beroende av opioidläkemedel kan, i tredje hand, nedtrappning eller enbart buprenorfin erbjudas.

► För många är LARO en livslång behandling. Enligt Socialstyrelsen finns dock ett visst stöd för avslutning på egen begäran i internationella riktlinjer. En avslutning ska ske efter noggrant övervägande och patienten ska följas upp med tät rådgivning och stöd under och efter nedtrappning.

Källa: Socialstyrelsen, Läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende – Kunskapsstöd i hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Gofika på stormköket

För scoutordföranden Karin Wester hör stormköket till basutrustningen. Amerikanska pannkakor är en favorit.

TEXT Ulrica Ambjörn ILLUSTRATION Fernando Medina

Stormköket utsågs till Årets julklapp av Handels utredningsinstitut, HUI, 2020. För en scout tillhör stormköket grundutrustningen.

– Vi tränar mycket på att laga mat på stormkök med våra scouter. Det är lätt att bära med sig och ett smidigt sätt att laga mat på hajken och utflykter, säger Karin Wester, ordförande i Nykterhetsrörelsens scoutförbund, NSF.

Så stormköket var ett bra val av HUI?

Karin Wester

Foto: Caroline Spångberg

– Absolut, det passar oss jättebra! Under pandemin har det ju blivit mycket friluftsliv för människor. I Sverige har vi en natur att glädjas över, och dessutom allemansrätten som gör den tillgänglig för alla.

Hela Karin Westers familj är scouter och vana att laga mat på stormkök.

– Något som många inte tänker på är att man kan baka på stormkök, säger hon.

En favorit i familjen är amerikanska pannkakor.

– Det är lätt att lyxa till med amerikanska pannkakor till frukost även när man är ute i naturen.

AMERIKANSKA PANNKAKOR

För stunder när extra energi krävs.

Ingredienser

2,5 dl vetemjöl
2 tsk bakpulver
2 msk socker
1 krm salt
1 ägg/1msk äggpulver
2,5 dl mjölk
2 msk flytande smör/margarin

► Blanda ihop det torra hemma i en 1-litersflaska (pantflaska), häll i mjölk och smör och skaka flaskan ordentligt. Häll ut i stekpannan som plättar.

► Ska man ha pannkakor till fika på utflykten kan man blanda ihop smeten hemma och stoppa i ryggsäcken, ta upp och skaka flaskan rejält och häll ut i stekpannan som plättar.

SOCKERKAKA

Gör en vanlig sockerkakssmet.

Ingredienser

2 ägg
2 dl strösocker
3 dl vetemjöl
1,5 tsk bakpulver
0,5 tsk vaniljsocker
50 g smör
1 dl mjölk
Du behöver också små (barn) sockerkaksformar.

► Tänd stormköket och använd sparlågan/låg gas så att det inte blir för stora lågor. Lägg några mynt i botten av stekpannan (locket) som distans, ställ sockerkaksformen på dem och sätt pannan över lågan på stormköket. Lägg över kastrullen som lock.

► Baka kakan i "ugnen" i 15–25 min. Kolla då och då så att den inte blir bränd!

Foto: Nathalie C. Andersson

Separata kongresser i IOGT-NTO-rörelsen

Av pandemiskäl blir det inga gemensamma kongresser i IOGT-NTO-rörelsen i år.

Kongress 2021 Beslutet har fattats gemensamt av Riksstyrelsen, där de fyra förbunden i IOGT-NTO-rörelsen är representerade.

– Den stora folkfest som en kongress brukar vara är inte möjlig att genomföra om vi ska ta ansvar för att förhindra smittspridning, säger IOGT-NTO:s förbundsordförande Johnny Mostacero.

Riksstyrelsens beslut innebär att förbunden får genomföra sina kongresser på annat sätt än vad som anges i stadgarna. Där står det nämligen att IOGT-NTO, Junis och UNF ska genomföra sina kongresser ”samtidigt och på samma plats”. Genom beslutet kan nu varje förbund genomföra sin kongress utifrån vad som blir bäst för dem.

Junis och Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, hoppas kunna genomföra sina kongresser helt eller delvis fysiskt. Nykterhetsrörelsens scoutförbunds, NSF,

förbundsmöte berörs inte av beslutet då det genomförs under hösten.

För IOGT-NTO:s del planeras det nu för förbundets första digitala kongress.

– Att ställa om till en digital kongress blir en bildningsresa för organisationen. Till exempel behöver vi ordna teknik och andra praktiska frågor. Det viktiga är att vi känner att vi sitter samlade fast i en digital miljö, säger Johnny Mostacero.

Vad händer med festen och alla gemensamma aktiviteter som brukar ha en central plats på rörelsens kongresser?

– Jag går omkring med en varm känsla och lever fortfarande på minnena från den fantastiska folkfesten vi hade på kongressen i Örnsköldsvik 2019. Vi får ta de minnena med oss in i den digitala miljön och spara de stora festligheterna till kongressen 2023.

Ulrica Ambjörn

Tjänster bort

IOGT-NTO Sju tillsvidareanställda medarbetare i IOGT-NTO kommer att sägas upp på grund av arbetsbrist. Fler tjänster omfattas, men de avser vakanser som inte kommer att tillsättas.

Bakgrunden är en långsiktig anpassning till minskade intäkter från Miljonlotteriet (IOGT-NTO:s huvudsakliga inkomstkälla), avvecklingen av insamlingsverksamheten i INRIF, samt att avtal om inköp av ekonomitjänster sagts upp. Tidigare har förbundets kostnader legat på i snitt cirka 100 miljoner kronor per år, men på sikt ska nivån snarare ligga på cirka 80 miljoner kronor.

Ulrica Ambjörn

Foto: Istockphoto

Digital Pump

Frågesport För första gången i frågetävlingen Pumpens 55-åriga historia genomfördes tävlingen 2020 helt digitalt. 67 lag deltog i år, och 54 lämnade in sina svar. Ingen större skillnad, trots att lagen inte kunde samlas som tidigare. Flest poäng, 58 av 69 möjliga, fick laget IOGT-NTO 4649 Funbo framtid.

Eva Ekeröth

”Det känns som att vi håller på att få en uppmjukad syn på droger”

Medlemmen Tobias Persson

Du gick med i IOGT-NTO för ett år sedan, varför?

– Det är en blandning av att jag har haft en del tragiska erfarenheter av alkoholism bland personer i min närhet, samt ett allmänt drogpolitiskt ställningstagande.

Vilka frågor när det gäller alkohol är viktigast för dig?

– Jag tycker att synen på droger ska diskuteras mer. Det känns som att vi håller på att få en uppmjukad syn på droger, och jag har många i min närhet som inte alls tycker det är farligt. Jag är väldigt kritisk till det och vill framföra hur farligt det faktiskt är. Sedan så har jag personligen funderat mest på mitt medberoende. Det är inte bara missbrukaren själv, utan även omgivningen, som drabbas.

Hur ser du på nykterhetsrörelsens framtid?

– Vi får inte tappa bort folkrörelsearvet och historien, eftersom de är viktiga för att bygga upp demokratin. Folkrörelserna och folkbildningen är under angrepp. Det handlar inte bara om anslag och pengar, utan också om kulturen och mångkulturen, och att vi plötsligt pratar om vem som är svensk och inte. Jag lyssnade på ett seminarium om Ture Nerman och slogs av att han höll på med samma frågor på 1930- och 40-talet. Det känns som vi borde varit färdiga med det där för länge sedan.

– Förra året ledde jag studiecirkel om nazism och pornografi för NBV. Nu planerar vi för cirkel om föreningskunskap och medberoende.

Text: Viktor Eriksson Foto: Stina Rapp

Ålder: 50 år. **Bor:** Storfors. **Gör:** Lärare på folkhögskolan Västerberg i Storfors, föreläsare och studiecirkelledare i Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet, NBV. **Fritidsintressen:** Folkbildning. Min hobby är mitt jobb och tvärtom. Åker runt i Sverige och besöker författarhem. Favoriten är Ellen Keys Strand.

Foto: Caroline Spångberg

Hallå där
Linn Ternefors

1 Du har utsetts till ledamot i Scouternas styrelse och internationell kommissionär för WAGGGS – Världsscoutrörelsen för unga tjejer och kvinnor. Vad innebär det?

– Uppdraget, som jag delar med den internationella kommissionären Joel Bergstrand, går ut på att ansvara för att svenska scoutrörelsens strategiska arbete och politik förs ut i världen. Men också att hämta in global kunskap. Det har varit en intensiv första period med bland annat ett digitalt världsårsmöte i syfte att möjliggöra en helt digital världskonferens 2021.

2 Är det något särskilt du vill genomföra?

– Att möjliggöra internationella kontakter för yngre scouter. Jag har själv dragit nytta av sådana internationella utbyten genom åren. Nu kan vi inte resa för tillfället, men jag hoppas att vi kan skicka volontärer när det är möjligt igen, skapa utbyten – eller ordna digitala utbyten. Så att fler får ta del av den internationella dimensionen i scouting.

3 Vad får du ut av uppdraget?

– Det här är det mest lärorika man kan göra tror jag. Det är kul att fortsätta bidra till scoutingens strategiska utveckling, och jag hoppas att jag kan använda nätverket som jag byggt upp.

Emelie Svensson

Lämnar efter sex år som ordförande

Johnny Mostacero kandiderar inte för en ny period som förbundsordförande för IOGT-NTO.

Kongress 2021 I juni är det åter dags för ombuden på IOGT-NTO:s kongress att välja förbundsstyrelse, inklusive ny förbundsordförande. Johnny Mostacero, förbundsordförande sedan 2015, har meddelat valberedningen att han inte kandiderar för en ny period.

– Jag känner att vi nu är i ett läge i vår utveckling där det kan ske ett byte på ordförandeposten som inte gör att vi tappar fart. Dessutom är det så att jag vid tillträdet hade målbilden att sitta en strategiperiod, det vill säga sex år. Nu har de åren gått och vi har under den tiden genomfört den största organisatoriska förändringen sedan sammanslagningen av IOGT och NTO för femtio år sedan.

– Det har varit ett arbete som inneburit ett väldigt internt fokus. Nu behöver organisationen gå in i en ny fas där fokus läggs på att göra IOGT-NTO ännu mer relevant och viktigt även i omgivningens ögon.

Vad tycker du är det viktigaste som skett inom IOGT-NTO under din tid som ordförande?

– Att vi har vågat se de problem och utmaningar som finns i organisationen,

och haft modet att lyfta fram dem i ljuset. Hela arbetet med Expedition 50 är ett konkret resultat av detta.

Vad är du mest nöjd med?

– Att vi vågade ge oss ut på utvecklingsresan Expedition 50. Inte bara att vi tog viktiga beslut för framtiden som vi gemensamt kunde stå bakom, utan också för alla samtal och dialoger som resan medförde. Jag har svårt att tänka mig att det i modern tid varit så många samtal på alla nivåer i organisation kring en fråga som under åren 2017–2019.

Vad är du missnöjd med?

– Medlemsutvecklingen, som varit vikande sedan de sista åren på 00-talet. Jag var helt övertygad om att vi tillsammans kunde vända den, men trots att vi provat flera olika strategier så håller trenden dessvärre i sig.

Vad ska du göra i framtiden?

– Just nu är det ett helt oskrivet kapitel i mitt liv. Det finns så mycket som jag vill göra, utveckla och uppleva, men jag kan inte tänka på det på allvar förrän jag har avgått.

Ulrica Ambjörn

🔴 Läs mer på accentmagasin.se

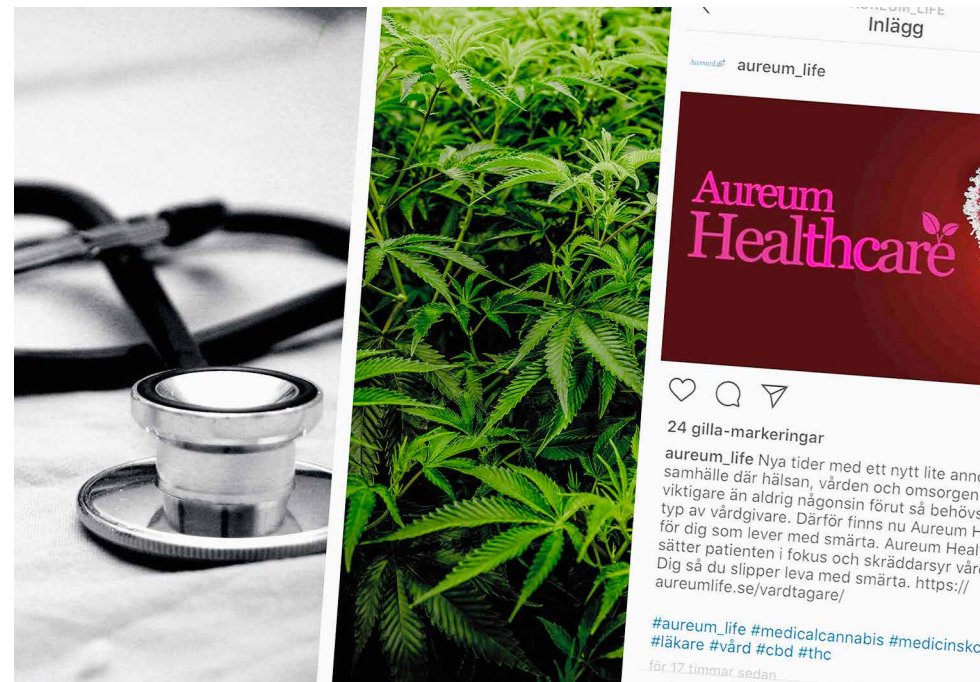

Foto: Hush Naidoo, New Green Wave

Accentpodden avsnitt 37: Cannabiskliniken

”Det känns helt absurt. Häpnadsväckande.”

Leif Nordqvist på Konkurrensverkets enhet för analys och forskning. Accentpodden avsnitt 37 sammanfattar Accents granskning av cannabisföretaget Aureum Life. Lyssna på alla avsnitt av Accentpodden på accentmagasin.se/podcast.

Supa knarka folkuppfostra – med fokus på folkhälsan

Ny podd Tankesmedjan Nocturums nya podd Supa knarka folkuppfostra har fokus på alkohol, narkotika och folkhälsa. Programledare är generalsekreteraren i Svenska sällskapet för nykterhet och folkuppfostra, Farida Al-Abani och IOGT-NTO:s vice ordförande Lucas Nilsson.

Hur föddes idén, Lucas Nilsson?

– Det var Farida som frågade om jag ville vara med. Jag tänker att det kan vara ett ypper-

ligt tillfälle eftersom det inte finns någon podd som tar ett utvecklande grepp på det här med alkoholpolitik och nykterhet. Som i första avsnittet, där vi bland annat pratar om synen på alkohol och maskulinitet och hur den förändrats.

Hur kom ni fram till namnet?

– Vi ville ha ett namn som sticker ut (skratt). Nä, men det är lite roligt att anspela på det här med “supa, knarka, slås.” Först föreslog jag “podda”,

men det blev folkuppfostran som en hommage. Det är ett sätt att leka med konceptet att här sitter två nykterister och moraliserar och ägnar sig åt folkuppfostran.

Tanken är att bjuda in gäster som relaterar till avsnittens ämnen på olika sätt. Exempelvis en polis, när det handlar om alkohol och våld, eller någon som kan tala om alkohol i nöjesindustrin och kulturvärlden.

Viktor Eriksson

Foto: iStockphoto

Götene i topp

UNF Bäst på nyktra och kostnadsfria mötesplatser för unga är Götene, Söderhamn, Alvesta, Norsjö och Hultsfred. Det visar Ungdomens nykterhetsförbunds, UNF, kommunranking för 2020. 96 procent av kommunerna erbjuder fritidsgårdar som en form av fritidsaktivitet. 78 procent arrangerar utflykter och 71 procent erbjuder sportevenemang. Kommuner i norra Sverige får lägre genomsnittliga poäng än kommuner i syd. Öppettiderna på kommunala fritidsgårdar är sämre i norr, och de lägger också mindre pengar på sina fritidsgårdar. Kommuner med en större andel låginkomsttagare satsar också mindre på unga.

Jens Wingren

Foto: Jens Wingren

Farida Al-Abani

Foto: Linda Håkansson

Lucas Nilsson

Foto: Nathalie C. Andersson

Våra gårdar satsar på ungdomsbio

Med projektet vill Våra gårdar nå en ny generation av entusiaster.

Young Cinema Våra Gårdar driver 45 biografier runt om i landet. Att driva biograf har på senare år blivit en allt större utmaning, och pandemin har inte gjort det lättare.

De filmer som bokats och förberetts för att marknadsföras har lyfts bort, vilket skapat en väldigt stor osäkerhet, säger Simon Svensson, vd för Våra gårdar.

– Våra biografier följer hela biografmarknaden i det här med en 90-procentig nedgång i antalet besökare.

Arbetet med biograferna fortsätter likväl och nu gör Våra gårdar en satsning för att sprida intresset för biografier till unga i projektet Young Cinema.

Satsningen innebär att en biokonsult kommer att jobba mot inledningsvis tio biografier och stödja dem under ett halvår. Konsulten kommer att i samarbete med biograferna arbeta direkt mot ungdomar, som kommer att få prova att visa film, sitta i biljettkassan, arrangera filmkvällar, med mera.

– Tanken är att det ska resultera i att vi får ungdomsgrupper som stegvis kan växa in i driften av biografen, säger Simon Svensson.

Upplägget är inte helt olik hur en av IOGT-NTO:s mest framgångsrika biograf i Leksand lyckats etablera en framgångsrik verksamhet. En faktor bakom att biografen fungerat så bra är enligt Simon Svensson att man varje år tagit emot ungdomar från en folkhögskola i Leksand.

– Det är roligt att uppleva en sådan positiv vilja där biografägare, ungdomar och andra aktörer kan mötas och göra något väldigt lustfyllt, säger Simon Svensson.

Viktor Eriksson

Foto: Jeremy Yap

Foto: Mattias Libeck

Nytt liv för ordenshuset

1906 byggdes Munkfors ordenshus av IOGT-logen Salomon. I 70 år var huset bygdens nyktra mötesplats. När logen lade ner sin verksamhet gick det utför med huset, och för 20 år tänkte kommunen riva det. Föreningen Fridolf Rhudin-museets vänner bildades för att rädda huset och ge plats för konserter och visafnär. Det är eplokal för musikgrupper och varje år anordnas Svenska bondkomikfestivalen.

Viktor Eriksson

23830

Så många medlemmar hade IOGT-NTO vid årsskiftet 2020/2021. 1981 blev medlemmar 2020.

Källa: IOGT-NTO

”Känns fantastiskt”

UNF Samuel Somo, generalsekreterare i Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, har tilldelats Gustaf V:s ungdomsledarstipendium för sina insatser i nykterhetsrörelsen. Stipendiesumman är på 40 000 kronor.

– Det finns många tillfällen i livet som ens engagemang gett energi och erkänts. Men aldrig har jag stannat upp på det här sättet och reflekterat över mitt engagemang som startade så tidigt, säger han.

Ulrica Ambjörn

Foto: Nathalie C. Andersson

Utveckla IOGT-NTO – motionera!

Som medlem kan du påverka IOGT-NTO:s utveckling. Stoppdatum för motioner till sommarens kongress är den 21 april.

Foto: Nathalie C. Andersson

Vartannat år är det kongress i IOGT-NTO. I år genomförs den på grund av pandemin digitalt, den 30 juni–4 juli. Kongressen är IOGT-NTO:s högsta beslutande organ. Mellan kongresserna är det förbundsstyrelsen som ansvarar för att kongressens beslut förverkligas.

Har du eller din förening idéer om IOGT-NTO:s framtida utveckling? Då kan du som medlem lämna in ett skriftligt förslag till kongressen – en motion.

En motion kan lämnas in av en enskild medlem, av flera medlemmar tillsammans, av en förenings- eller distriktsstyrelse. Enligt IOGT-NTO:s stadgar har varje medlem i IOGT-NTO-rörelsen närvarorätt på kongressen.

Ulrica Ambjörn

SÅ SKRIVER DU EN MOTION – STEG FÖR STEG

- ▶ **En motion måste inte** vara formulerad på något särskilt sätt, men den ska innehålla ett tydligt förslag så att det går att rösta ja eller nej.
- ▶ **Motionen bör ha** en tydlig rubrik som talar om vad den handlar om. Under rubriken är det lämpligt med en kort text som beskriver innehållet. Sedan skriver du:
Jag (eller namnet på föreningen eller distriktet) föreslår att kongressen beslutar att...
Har du flera förslag som rör samma ärende formulerar du flera ”att-satser”.
Har du ytterligare förslag som rör helt andra frågor så skriver du en ny motion för varje ärende.
- ▶ **Motionen måste** undertecknas.
- ▶ **Motionerna läggs ut** på kongresswebben i god tid före kongressen så att alla kan läsa dem.
- ▶ **Förbundsstyrelsen tar ställning** till ditt förslag i förväg och föreslår kongressen att rösta ja – yrka bifall, eller rösta nej – yrka avslag. De lämnar också en motivering till sin rekommendation.
- ▶ **Under kongressen** har du möjlighet argumentera för din sak före omröstningen. På vilket sätt bestäms av kongressens arbetsordning som fastställs i början av kongressen.
- ▶ **Motioner sänds in** till motion@iogt.se eller till IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm.

När oroligheter bröt ut i Malmö i somras var nattvandrarna från IOGT-NTO Regnbåge på plats för att skapa lugn. Accent följde med en vanlig fredagskväll.

TEXT Jens Wingren FOTO Mikael Holgersson

Nattens våktare

Ord som klaner och gängskjutningar har virvlat runt i media under det senaste året. I centrum av virvelvinden står bostadsområden som Rosengård i Malmö, där vanliga människor lever vanliga liv.

– Visste du att bostadspriserna i Rosengård är lika höga som inne i stan? Men medierna kommer bara hit när området brinner, för att sälja lösnummer, säger Samer Alazawie, verksamhetsutvecklare på IOGT-NTO Syd.

Han har en blå reflexväst på sig och med orden "Nykterhet, solidaritet, demokrati" på ryggen. Det är fredagskväll och IOGT-NTO-föreningen Regnbåge är som vanligt ute på nattvandring kring Rosengårds centrum. Med sig har de medlemmar från Somaliska freds- och skiljedomsföreningen och Grupp 194, en palestinsk föräldraorganisation. Tillsammans har de drivit initiativet Trygg Malmö sedan 2016.

Nattvandringarna tog fart efter att 16-åriga Ahmed Obaid sköts till döds vid en busshållplats i Rosengårds centrum. Målsättningen har varit att nattvandra varje fredagskväll sedan dess. Oftast är de runt 15 personer som tar på sig västarna och går ut.

Rahma Ali har varit med från starten. Hon är ordförande och en av de ►

Samer Alazawie
och Sedat Arif
på nattvandring
i Rosengård.

◀ Innan nattvandringen fyller Jan-Olov Jönsson och de andra vandrarna på med energi i form av falafel och hummus.

▶ Rahma Ali var med och startade nattvandringarna 2017.

grundande medlemmarna av IOGT-NTO Regnbåge, som funnits sedan 2009.

– Jag ville hjälpa ungdomar att hitta till en drogfri och trygg miljö. Jag har sett alldeles för mycket av hur barn i vårt samhälle inte får den hjälp de behöver, säger hon.

Från ett fönster till sporthallen spiller ljuset från en gympasal ut på torget. Vid sidan av nattvandringen anordnar Trygg Malmö även nattfotboll varje lördagskväll klockan 19–22.

Rahma Ali upplever att otryggheten i Rosengård idag är större än för tio år sedan. Men det märks inte nödvändigtvis inom föreningen eller på nattvandringarna.

– Det är mer det man hör på nyheterna

”Medierna kommer bara hit när området brinner, för att sälja lösnummer.”

Samer Alazawie

och från andra föräldrar i området, säger hon.

Det överensstämmer även med Brottp-förebyggande rådets, BRÅ, senaste siffror. Allt fler upplever otrygghet och en rädsla för brott, trots att antalet anmälda brott inte ökar.

Nattvandringarna i Rosengård går nästan alltid väldigt lugnt till.

– Vi känner varandra här, så när vi kommer ut på gatan blir det ofta lugnt. Träffar vi ett gäng ungdomar så är det inte ovanligt att någon av oss är släkt med dem. Nattvandringarna kan snarare handla om att vi rapporterar in trasiga lampor än att vi stoppar bråk, säger Rahma Ali.

I slutet av sommaren hamnade Rosen-

gård återigen i rampljuset. Oroligheter blossade upp efter att den danska högerextremisten Rasmus Paludan ansökt om tillstånd att bränna Koranen utanför moskén i Rosengård. Ansökan avslogs, och representanter för Paludans parti Stram kurs ägnade sig i stället åt att sparka runt en koran på Stortorget i Malmö. När bilder från manifestationen började spridas på internet uppstod oroligheter i Rosengård. Men av dem som greps under tumultet var de flesta tillresta, bara ett fåtal bodde själva i området.

–**Efter oroligheterna** samlades hundratal människor här på torget. Dagarna efter gjorde vi extra nattvandringar och det var uppåt 300 stycken som deltog, berättar Jan-Olov Jönsson.

Det är en lugn fredagskväll denna kväll i oktober. Klockan är bara sju på kvällen, gatorna och gårdarna i Rosengård har redan blivit mörka och folktomma. Men Jan-Olov Jönsson, som bor i området och varit en regelbunden nattvandrare under de senaste åren tycker inte att de är ute för tidigt.

– Det gäller att vara på plats innan det hettar till. Man kan märka av att det är något på gång om ungdomar börjar samlas och då är det oftast tidigare på kvällen. Genom att visa oss ute kan vi lösa situationen innan något uppstått, säger han.

Med på vandringen finns också Sedat Arif (S), ordförande för arbetsmarknads- och socialnämnden i Malmö. Han har bott i Rosengård i 30 år och tycker att det är extra bra att initiativet till nattvandringarna kommer ifrån de som bor i området.

– Mer poliser kan inte vara den enda lösningen för Rosengård, vi behöver samverkan mellan olika krafter i samhället. Nattvandringarna handlar om att skapa förtroende mellan människor och arbeta förebyggande, annars hamnar vi i ett väktarsamhälle.

– Man kan inte bemöta eld med bensen, man måste bemöta eld med vatten, säger Samer Alazawie. ☒

MYCKET PÅ GÅNG

▶ **IOGT-NTO Regnbåge** har ett brett utbud av verksamhet. Bland annat idrottsarrangemang, läxhjälp och föreläsningar för att hålla ungdomar borta från kriminalitet. Man arrangerar också utflykter, studiecirklar och kan hjälpa till med myndighetskontakter.

▶ **Regnbåges föreningslokal** har öppet alla veckans dagar klockan 16–22 och bemannas ideellt. Här finns möjlighet att spela fotboll, pingis, biljard och tv-spel. Alla är välkomna så länge man visar respekt mot andra.

▶ **Med stöd från** Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, genomför Regnbåge också ett projekt som riktar sig till nyanlända somaliska tjejer i Rosengård. Tanken är att hjälpa tjejer mellan 15 och 20 år att ta steget in i svenska idrottsföreningar, eftersom just den gruppen sällan deltar i organiserad idrott.

Fotnot: För närvarande begränsas aktiviteterna av rådande pandemi-restriktioner.

Millie samlar nyktra kvinnor

Sober Girl Society är ett av världens största communityn för nyktra kvinnor. För Londonbon Millie Gooch startade drickandet på universitet. Hon säger att det ofta var "allt eller inget" för henne när det gällde alkohol.

– Jag slutade dricka för att förbättra min mentala hälsa. Som 26-åring fann jag mig själv i en negativ spiral där jag försökte dämpa min ångest och depression med alkohol, men vaknade bara upp nästa dag med mer ångest och djupare depression än innan.

Men hon kände inte en enda annan nykter person. Särskilt inte i sin egen ålder.

– Så jag började nå ut till andra milennial-kvinnor som likt mig fortfarande ville gå ut med sina vänner och ha kul. Jag ville bara ta bort alkohol ur ekvationen, säger hon.

Lösningen blev att starta Sober Girl Society, en plattform för nyktra kvinnor där alla kan ta del av tips, källor och rekommendationer, och även lära känna fler som har samma livsstil. I Storbritannien ordnar de även populära träffar, med allt från brunch till danskurser. Idag en gemenskap med 103 000 följare på Instagram.

– Att hitta andra kvinnor som mig själv, att förstå att jag inte är ensam eller misslyckad för att jag inte kunde hantera alkohol, har varit underbart, säger hon och fortsätter:

– Så många av oss har upplevt negativa konsekvenser av att dricka och därför måste vi vara på en plats där vi hörs, får förståelse och stöd säger hon.

Text: Emelie Svensson
Foto: Emily Metcalfe

"Att förstå att jag inte är ensam eller misslyckad för att jag inte kunde hantera alkohol, har varit underbart"

unf

Fixa en box törstsläckare
POPBOX.NU

Att utmana alkoholnormen är törstigt arbete...

Ready or not - UTE NU!

Here comes the sun - MARS

Sommartider, hej hej, sommartider - MAJ

Dancing in the streets - JULI

Never gonna give you up - SEPTEMBER

I'm only happy when it rains - OKT/NOVEMBER

Whamageddon - DECEMBER

UTBILDNINGAR

IOGT-NTO:s kurser

Information om våra kurser och samlingar finns på hemsidan:
iogt.se/medlemssidor/utbildning

Utbildningar för medlemmar

Iggisen:
iogt.se/medlemssidor/utbildning/iggisen-medlemsutbildning

Diggisen:
iogt.se/medlemssidor/utbildning/diggisen

Folkhögskola

Wendelsbergs- och Tollare folkhögskola erbjuder kurser för IOGT-NTO:s medlemmar. Gå in på respektive skolas hemsida för mer information.
wendelsberg.se
tollare.org

”Håll i och håll ut. Snart kommer ljusare tider.”

Sofia Modigh,
Utvecklingschef IOGT-NTO

Tid för årsmöten

I februari är det dags för föreningarna att ha sina årsmöten och dessa kan inte genomföras fysiskt. Många är numera bekväma med videomöten, men även andra sätt fungerar t ex telefonmöten, brevledes osv. Om föreningen behöver hjälp att genomföra årsmötet, tveka inte att ta kontakt med ert distrikt. Ni hittar kontaktuppgifter här: www.iogt.se/om-iogt-nto/kontakta-oss/hitta-ditt-distrikt/

Föreningar som behöver mallar för dagordning, protokoll och andra dokument finner det på hemsidan: www.iogt.se/medlemssidor/aret-med-foreningen/ Observera att det fr o m i år är nya rutiner för årsrapportering.

I juni är det dags för IOGT-NTO:s kongress och den kommer att genomföras digitalt, om möjligt med fysiska inslag. Planering pågår för att hitta tekniska lösningar som säkerställer våra krav på delaktighet och demokrati, fungerar utan krångel, är enkla att förstå och använda. En kort, allmän information för medlemmar finns på hemsidan, www.iogt.se/medlemssidor/medlemsinformation-iogt-ntos-kongress-2021/.

Vi hoppas förstås att vår viktiga verksamhet successivt kan återgå till former vi är vana med och uppskattar, men för tillfället gäller det att vi håller i och håller ut och hjälps åt att minska smittspridningen.

LOGGA IN PÅ MINA SIDOR

Du som har Bank ID kan själv logga in i vårt medlemsregister och se information om ditt medlemskap. Du hittar inloggningssidan här: www.iogt.se/medlemssidor/till-mina-sidor/ Om du behöver hjälp eller har frågor, hör av dig till Medlemsservice via mejl medlemsservice@iogt.se.

KALENDARIUM

FEBRUARI

Föreningsårsmöten

Februari är enligt stadgarna den tid när föreningar ska ha sina årsmöten. Kom ihåg att fylla i en årsrapport efter mötet och skicka till kansliet så att vi har rätt kontaktuppgifter till alla ledamöter.

Hela kalendariet finns på www.iogt.se/events

MAJ

13

Folknykterhetens dag

Traditionsenligt firar vi Folknykterhetens dag med aktiviteter under hela vecka 19. Håll utkik på hemsidan efter mer information om årets tema.

JUNI

30

Kongress 2021

Kongressen genomförs digitalt på flera olika plattsformer. Om det är möjligt ska kongressen innehålla fysiska inslag, vi hoppas på det. Planering pågår och information publiceras kontinuerligt på hemsidan.

ALKOHOLPOLITIK

Ett sätt att vara aktiv under dessa tider är att jobba alkoholpolitiskt. På hemsidan finns en verktygslåda för inspiration med mallar, tips för insändare mm. IOGT-NTO sammanställer också varje år rapporter om aktuella frågor, t ex Gårdsförsäljning och Alkohol och corona. Dessa kan användas som underlag för lokalt påverkansarbete.
iogt.se/vad-vi-gor/alkoholpolitik/

GÖR ETT NYKTERT VAL!

Som medlem i IOGT-NTO bidrar du till ett tryggare samhälle, där alkoholen tar mindre plats. Du som delar vår syn på alla människors lika värde och vill leva helnyktert är välkommen som medlem. Information om IOGT-NTO och vad ett medlemskap innebär hittar du på webben, iogt.se klicka på ”Läs mer om att bli medlem.”

HÅLL KONTAKT

Huvudkontor

Besöksadress:
 Gammelgårdsvägen 38,
 Stora Essingen

Postadress: Box 12825, 112
 97 Stockholm

Faktureringsadress:
 Box 12132,
 102 24 Stockholm

Leveransadress:
 Gammelgårdsvägen 42, 112
 64 Stockholm

Telefon: 08-672 60 00
 E-post: info@iogt.se
 E-post Medlems-
 och givarservice:
medlemsservice@iogt.se

Har vi rätt e-post-adress till dig?

Nu kan du som har Bank ID själv logga in i vårt medlemsregister och se din medlemsperiod, dina värvningar, uppdatera dina kontaktuppgifter mm. All information finns här:
iogt.se/medlemssidor/till-mina-sidor

Följ oss i sociala medier

facebook.com/iogtnto
 Twitter: @iogtnto

Digitala plattformar fördjupar demokratin

2020 blev året som likt 1918 präglades av en pandemi. Få saker blev som det var tänkt och alla engagerade, såväl ideella krafter som anställda, tvingades anpassa sig till nya spelregler. Konsekvenserna var många och syns bland annat genom att den medlemsminskning som 2019 bromsade in återigen ökade. Men också av alla pausade föreningsaktiviteter, och få möjligheter till fysiska möten. Men det blev också ett år som på alla nivåer lärt oss att verka i nya miljöer; förbundsstyrelsen har till exempel genomfört fyra helt digitala helgsammanträden, och utvecklingskurvan har varit brant. Vi har lärt oss hantera den digitala mötesmiljön, men också att lyfta ut frågor från det samlade gemensamma helgmötet till plattformar som Vote-rr, där vi fortsatt behandla dem. Ett utvecklande arbetssätt som ger tid till att vända och vrida på såväl egna som andras argument innan beslut tas. Ett arbetssätt som ger ökat demokratiskt inflytande och ännu mer genomtänkta beslut. Sommarens kongress, som ska genomföras digitalt, kommer att bidra till ytterligare utmaning och utveckling.

Det tillfälliga alkoholstoppet från klockan 22.00 som infördes i november i syfte att begränsa smittspridningen (och

som i december skärptes till 20.00) resulterade omgående i bieffekten minskat våld på gator och torg. Ett samband som vi redan kände till, men nu har konkreta belägg för. En webbenkät i Aftonbladet, som besvarats av över 200 000 personer, visade att runt 80 procent står bakom alkoholstoppet. Det visar att vi – när sambanden blir tydliga – har en i många fall outnyttjad folkopinion bakom oss i alkoholpolitiska frågor.

Trots att tillgången på vaccin ökar får vi räkna med att pandemin kommer att fortsätta begränsa oss även under 2021. Den samlade ekonomiska påverkan för oss, Sverige, och världen, är svår att sätta om. Hittills har vi klarat oss relativt lindrigt undan pandemin, såväl ekonomiskt som när det gäller smittspridning. Sannolikt för att vi omedelbart anpassade verksamheten efter myndigheternas rekommendationer. Tillsammans får vi nu hålla i, hålla ut, och ta hand om varandra till dess att pandemin klingar av.

Johnny Mostacero

"Vi har en i många fall outnyttjad folkopinion bakom oss i alkoholpolitiska frågor."

Johnny väljer

Våra Gårdar, som sett till så att de nu kan dela ut runt 11 miljoner kronor i stöd till samlingslokaler som tappat intäkter på grund av pandemin.

Populistiska politiker som tar chansen till beslut utan värde för restaurangnäringen, men som underminerar svensk alkoholpolitik.

Ser fram emot Att vår nyligen publicerade forskarsrapport Alkohol och coronapandemin får stor spridning och används av många.

FÖLJ JOHNNY
Facebook: Johnny Mostacero
Instagram: @johnnymostacero
Twitter: @JohnnyMostacero

IOGT-NTO VÄST KALLAR HÄRMED TILL

DIGITALT

Valmöte

13
APRIL
18.00-21.00

Dagordning

Val av kongressombud
Behandling av motioner
Chokladprovning
Information från styrelsen

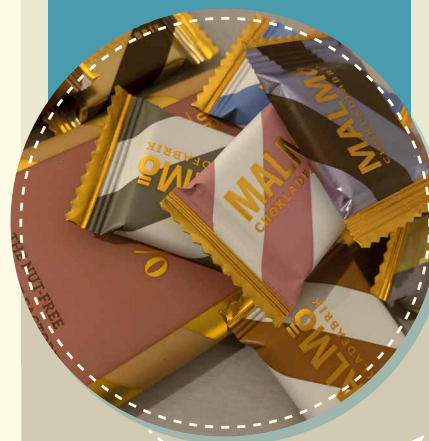
Alla medlemmar är välkomna att delta på ett historiskt första valmöte där vi också kommer att ha en chokladprovning.

Kongressmotioner som man önskar ska behandlas av distriktet skall vara insända till vast@iogt.se senast 3 mars.

Föreningsombud till valmötet väljs enligt stadgarna §3:4.

Frågor: 0733-83 83 36
petra.berghall@iogt.se

Anmälan

Senast 19 mars

Anmälan för föreningsombud sker via utskickade dokument till föreningsordförande, senast 19 mars.

Senast 19 mars

Medlemmar som vill närvara på valmötet anmäler sig via vast@iogt.se senast 19 mars. Meddela ditt namn och adress samt om du vill delta på chokladprovningen.

Senast 8 april

Vill du inte delta i chokladprovningen, så är senaste anmälan 8 april.

Så går chokladprovningen till:

Efter att man anmält sig till valmötet (och chokladprovningen) sänder vi ut ett provsmakningskit till de deltagare som vill delta på chokladprovningen. All choklad är paketerad och har bara handhåfts av chokladbutiken. Under valmötet provsmakar vi sedan chokladen gemensamt (digitalt). Vi informeras om respektive chokladbits karaktär och utser en vinnande choklad!

STIPENDIER OCH VERKSAMHETSBIDRAG ATT SÖKA

Medlemmar och verksamheter inom IOGT-NTO och IOGT-NTO-rörelsen har möjlighet att få ekonomiskt stöd för viss verksamhet genom att söka de stipendier och verksamhetsbidrag som delas ut årligen. Fonderna som detta utbetalas ifrån har möjliggjorts dels genom gåvor från medlemmar till ändamål som gåvogivaren bestämt men också genom att IOGT-NTO tillsammans med de andra förbunden i IOGT-NTO-rörelsen avsatt medel för att möjliggöra vissa satsningar.

De olika fonderna delar ut stipendier eller verksamhetsstöd. Stipendier söks av och delas ut till enskilda medlemmar personligen medan

verksamhetsstöd söks av föreningar eller andra verksamheter som bedrivs inom IOGT-NTO eller IOGT-NTO-rörelsen.

Stipendier och verksamhetsstöd kan sökas av medlemmar och verksamheter inom IOGT-NTO-rörelsen. I vissa fonder ställs det krav på att medlemskapet eller verksamheten ska vara inom IOGT-NTO specifikt, och det framgår i så fall av ändamålet för respektive fond.

Om du vill söka stipendier och verksamhetsbidrag ska du göra det så att ansökan är inlämnad senast den 31 mars 2021.

SÅ HÄR GÖR DU

Ange i ansökan ditt namn, adress, telefonnummer, e-post. Om du söker för en förening eller verksamhet så ska du ange organisationsnummer och namn på organisationen du söker för. Du ska också ange ett kontonummer som utbetalning kan ske till.

Av din ansökan ska följande framgå:

- Vilken fond din ansökan gäller.
- En beskrivning av hur du eller verksamheten du söker för uppfyller fondens ändamål, se beskrivningar ovan.
- Om det är ett verksamhetsstöd som söks ska du också ange hur bidraget kommer att användas.

Ansökan ska skickas senast den 31 mars 2021 med post till IOGT-NTO, Stipendier och verksamhetsbidrag, Box 12825, 112 97 Stockholm eller med e-post till ansokningar@iogt.se.

VERKSAMHETSBIDRAG

IOGT-NTO:s Föreningslokalfond

Fondens ändamål är att ge bidrag till lokaler ägda direkt eller indirekt av IOGT-NTO lokalt eller regionalt. Bidrag kan lämnas till följande ändamål:

- Inköp av fastighet
- Upprustning av lokaler
- Marknadsföring
- Inventarieköp

IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse

Ansökan om medel ur IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse kan göras till aktiviteter och utbildning som bedrivs inom IOGT-NTO-rörelsen som indirekt eller direkt stimulerar till aktiviteter bland ungdomar eller bidrag till fritidsanläggningar, kursgårdar och dylikt för ungdomar.

IOGT-NTO:s Utvecklingsfond

Fondens ändamål är att ge anslag till projekt som syftar till att utveckla verksamhet inom IOGT-NTO-rörelsen. Anslag kan sökas ur IOGT-NTO:s Utvecklingsfond till att främja IOGT-NTO:s och nykterhetsrörelsens verksamhet och utveckling. I första hand kommer anslag att tilldelas lokalföreningar, distrikts- och riksorganisationer för genomförande av aktiviteter.

IOGT-NTO-rörelsens kursgårds- och samlingslokalfond

Fonden har bildats för att främja bevarande av och stödja upprustning av kursgårdar, föreningslokaler och samlingslokaler. Ansökan kan göras för fastigheter som ägs av förbund, distrikt, krets eller förening/kår eller byggnadsförening inom IOGT-NTO-

rörelsen. Ansökningar från lokaler där rörelsen driver egen verksamhet prioriteras, därför ska den egna verksamheten beskrivas kortfattat i ansökan.

Elsa och Josef Östbergs minnesfond

Alla inom IOGT-NTO kan söka medel ur Elsa och Josef Östbergs minnesfond. Ansökningar med förankring i Lf 149 Västervik prioriteras.

Henry Dahls ungdomsfond

Fondens ändamål är att främja IOGT-NTO:s ungdomsverksamhet.

Oscar Olssons och Roine Rydman-Olssons fond

Fondens ändamål är att främja barn och ungdoms vård och fostran samt utbildning. Ansökningar med inriktning på det internationella arbetet prioriteras, men även barn- och ungdomsverksamhet generellt beviljas.

PG Berggrens minnesfond

Fonden är till för främjande av IOGT-NTO:s nykterhets- bildnings- och folkrörelseverksamhet. Ansökningar med förankring i Gästrikland prioriteras.

Wavrinskyfonden

Fondens ändamål är att dela ut stipendier till institutioner som befordrar estetiska synpunkter på ordenshus eller omgivningen kring dessa.

STIPENDIER

IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse

Ansökan om stipendium ur IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse kan sökas av studerande ungdomar. Särskild vikt läggs vid ansökningar från studerande inom områdena socialt arbete, media, sjukvård och polisväsende.

Stiftelsen Oskar Franzéns Stipendiefond

Fonden instiftades 1975. Oskar Franzén var under sin levnad en av förgrundsgestalterna i svensk nykterhetsrörelse och visade i sin verksamhet på många sätt sin vilja att stödja utbildning för den helnyktra sektorn. Fondens ändamål är därför att ge hjälp till utbildning för helnyktra ungdomar som är medlemmar i IOGT-NTO-rörelsen och som kan förväntas att i framtiden förbli aktiva i denna rörelse. Utdelningen av stipendiet sker på Oskar Franzéns födelsedag den 5 oktober.

- För att vara berättigad att söka stipendium ska sökanden:
- vara under 25 år
 - vara aktiv medlem i IOGT-NTO-rörelsen
 - kunna ange ett definierat utbildningsändamål till vilket stipendiet ska användas
 - efter genomgången utbildning dokumentera densamma

Ålder och den aktiva gärningen som medlem i rörelsen ska skriftligen styrkas.

Stig Kroons fond för idéutveckling och entreprenörskap

Fonden instiftades av Stig Kroon vid hans pensionering från tjänsten vid IOGT-NTO:s lotteri- och affärsverksamhet, där han under många år varit ledare och affärsutvecklare.

Fondens ändamål är att genom utdelning av stipendier stimulera unga rörelsemedlemmar att utveckla idéer och skriva ner dessa till ett förslag om hur man ska göra för att på bästa sätt skapa resurser för arbetet mot alkohol, droger och våld bland ungdomar samt genomförandet av dessa idéer.

Årets stipendium är på 10 000 kronor vilket utbetalas till den eller de som bedöms ha det bästa förslaget. För att vara berättigad att söka stipendiet ska sökanden vara högst 35 år och vara aktiv medlem i IOGT-NTO-rörelsen.

Strandmanfonden

Fonden delar varje år ut ett eller flera stipendier för utbildning, i första hand för folkhögskolestudier.

Thyra och Ture E Westerbergs stipendiefond

Stipendium ur fonden kan tilldelas medlem i IOGT-NTO som utbildar sig till läkare eller tandläkare. Den sökande ska ha varit medlem i rörelsen minst tre år samt vara icke-rökare.

Med ett testamente värnar du det du bryr dig om

Genom att upprätta ett testamente väljer du vem eller vilka som ska få ära dig. Nära och kära kommer först för de allra flesta av oss men allt fler inkluderar också en ideell organisation som har betytt mycket för dem under livet.

En testamentesgåva till IOGT-NTO-rörelsen bidrar till att skydda nästa generation barn och unga. Vi finns med genom livets alla skeden och erbjuder en nykter gemenskap för tiotusentals människor i alla åldrar, i Sverige och runt om i världen.

Om du vill inkludera IOGT-NTO-rörelsen i ditt testamente anger du IOGT-NTO-rörelsen ideell förening, organisationsnummer 802497-7434, som förmånstagare.

Ett varmt och innerligt tack!

Vill du veta mer?

På www.iogtntororelsen.se/testamenten/ hittar du tips på vad du bör tänka på när du skriver testamente, svar på vanliga frågor och en mall som du kan använda som underlag. Du är också varmt välkommen att kontakta vår testamenteshandläggare om du har frågor eller funderingar kring arv och testamente.

Peter Asplund

Telefon: 0733-72 62 08
peter.asplund@iogt.se

